

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A
REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, Z.Ú., ČESKÉ
BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

DOPING Z POHLEDU TRESTNÍHO PRÁVA

Autor práce: Tomáš Míka
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce – v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS a v tištěné podobě knihovnou VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Jiřímu Hruškovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

MÍKA, T. *Doping z pohledu trestního práva: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2019. 63 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Klíčová slova: trestní právo, doping, sport, sankce, trestní zákoník

Tato bakalářská práce se věnuje doping, jakožto speciálně patologickému jevu, jenž je jednak neetický a ve svém důsledku způsobilý poškodit zdraví členů společnosti. V první části bakalářské práce se autor věnuje vymezení pojmosloví a projednání tohoto fenoménu. V práci je řešena otázka boje proti doping, a to jak ve světě, tak v České republice. Práce mapuje vznik významných antidopingových smluv, výborů, chart a programů. Následující část bakalářské práce spočívá ve vymezení antidopingových pravidel a sankcí spojených s jejich použitím. Následně je v práci řešena trestněprávní úprava postihující dopingové jednání, konkrétně se jedná o trestný čin výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním účinkem dle § 288 TZ.

ABSTRACT

MÍKA, T. The doping from the point of view of the criminal law : Bachelor Thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2019. 63 p. Supervisor: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Key words: criminal law, doping, sport, sanctions, criminal code

This bachelor thesis deals with doping as a special pathological phenomenon, which is both unethical and consequently capable of damaging the health of the members of society. In the first part of the thesis, the author deals with the definition of terminology and discussion of this phenomenon. The thesis deals with the issue of the fight against doping, both in the world and in the Czech Republic. The work describes the emergence of significant anti-doping contracts, committees, charters and programs. The following part of the thesis consists in defining anti-doping rules and sanctions associated with their use. Subsequently, the thesis deals with the criminal law regulating doping behavior, namely the crime of production and other handling of substances with hormonal effect according to § 288 CC.

OBSAH

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Pojem doping	11
2.1 Doping ve sportu	12
3 Historické souvislosti dopingového jednání	14
3.1 Původ slova „doping“	14
3.2 Historie dopingů na přelomu a v první polovině 20. Století	14
3.3 Historie dopingů v druhé polovině 20 století	15
3.3.1 Státem řízený doping v NDR	18
3.3.2 Státem řízený doping v Československu.....	19
4 Postih dopingového jednání	21
4.1 Právní intervence ve sportu	21
4.2 Boj proti dopingovému jednání ve světě	22
4.2.1 Světová antidopingová agentura	23
4.2.2 Světový antidopingový program	25
4.2.3 Mezinárodní úmluva proti dopingů ve sportu UNESCO.....	27
4.3 Boj proti dopingů na českém území	28
4.3.1 Česká charta proti dopingů	29
4.4 Sankce dopingového jednání.....	30
4.4.1 Antidopingová pravidla.....	30
4.4.2 Druhy a výše sankcí	32
4.4.3 Dopingové kontroly	34
5 TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVA DOPINGOVÉHO JEDNÁNÍ.....	39
5.1 Období před 1. 1. 2010	39
5.2 Období po 1. 1. 2010	41

5.2.1 Analýza skutkové podstaty trestného činu výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem podle § 288 TZ a výklad vybraných základních znaků.....	42
ZÁVĚR	54
Seznam použitých zdrojů	56
Seznam zkratk	62
Přílohy	63

Úvod

Tématem bakalářské práce je doping z pohledu trestního práva a sportovního práva. Bakalářská práce je zaměřena především na trestný čin výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním a jiným účinkem dle § 288 TZ. Pachatelé tohoto trestného činu se dopouštějí protiprávního jednání, kterým ohrožují, jak své zdraví a život, tak zdraví a život ostatních lidí. Trestný čin výroby a jiné nakládání s hormonálními látkami je uvedený v trestním zákoníku v hlavě VII., s názvem trestné činy obecně nebezpečné.

Doping ve sportu je aktuálním tématem v moderní společnosti, neboť každý sportovec se snaží dosáhnout těch nejlepších výsledků a posouvat hranice svých možností. Avšak v životě každého sportovce přijde okamžik, kdy tyto hranice již dále posunout nelze, tudíž dosáhne svého maxima. Proto se sportovci, a to jak profesionální, či amatérští uchylují v některých případech k nelegálním způsobům a metodám. Sportovci za tímto účelem zneužívají dopingové látky či metody, které jim pomáhají docílit lepších výkonů v rozporu fair play a dostat se tak na stupě vítězů. Nejsou to však jen sportovci, kteří mohou naplnit znaky tohoto trestného činu, pachateli jsou především i tzv. „dealeři“, kteří látky vyrábí, překupníci, ale také trenéři a lékaři, kteří tyto látky a metody aplikují svým svěřencům.

Problematika dopingu ve sportu a její postihnutí trestním právem je pro autora práce velice zajímavým tématem. Trestný čin výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním účinkem byl zařazen do trestného zákoníku poměrně nedávno a má za úkol právně pomoci v boji proti dopingu v České republice. Největší rozmach zaznamenal doping ve druhé polovině 20. století, kdy vedení některých zemí vedlo své atlety a sportovce cíleně k dopingu za účelem získání většího počtu získaných a to jak z různých mistrovství Evropy či světa, tak především z Olympijských her. V tehdejší době nebylo možné proti dopingu nijak organizovaně zakročit, proto postupem let začaly vznikat různé asociace, které přijímaly úmluvy a zakládaly výkonné orgány- výbory, úmluvy a výbory, čímž začaly aktivně bojovat proti dopingu ve sportu v celosvětovém měřítku.

Ke konci 20. století problematika dopingu ustoupila poněkud do pozadí. Zprvu se dokonce zdálo, že testování, které stanovila WADA se osvědčilo a doping pomalu ubírá na intenzitě. Avšak po nedávném sportovním skandálu ruských atletů a obecně

ruského sportu¹ se pojem doping dostal do popředí zájmu. Nebyli to však jen ruští atleti, kteří se takto provinili. Zvíření vod okolo dopingu přispělo i přiznání, zřejmě nejznámějšího cyklisty světa Neila Armstronga, který v roce 2013 tato podezření potvrdil. Po těchto událostech vyvstávají na povrch další a další jména hříšníků, kteří tohoto protiprávního jednání dopustili (viz poslední Olympijské hry v Jižní Koreji).

Bakalářská práce je systematicky rozdělena do dvou částí a 4 kapitol. První teoretické části jsou věnovány dvě kapitoly. Praktické části jsou rovněž věnovány dvě kapitoly.

V druhé kapitole se autor práce zabývá pojmem dopingu. Za tímto účelem poukazuje na stěžejní znaky tohoto fenoménu.

Ve třetí kapitole jsou v bakalářské práci přiblíženy historické souvislosti dopingového jednání. Tato práce zde prezentuje projevy dopingu na jednotlivých konkrétních případech, a to především v počátku 20. stol. a v samotném průběhu 20. stol., kdy lze hovořit i o tzv. státem řízeném dopingu (dopingovému programu).

Čtvrtá kapitola je zaměřena na právní intervenci a postih dopingu prostředky sportovního a zejména trestního práva.

¹ KLEKNER, R. *Skandál, který nemá srovnání. Z čeho vyrostla ruská dopingová aféra a kdo jsou další hříšníci.* *Aktuálně.cz* [online]. 2017. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/sedmihlava-san-jmenem-doping-pouzivane-latky-a-nejznamejsi-p/r~03488d48daa711e7af7dac1f6b220ee8/?redirected=1555404085>

1 Cíl a metodika bakalářské práce

V této bakalářské práci je řešena problematika dopingů z obecného hlediska, ale i z hlediska sportovního práva a trestního práva. Cílem bakalářské práce je vymezit doping, přiblížit aspekty a postupy v boji s dopingem, a to jak ve světě, tak v České republice, prezentovat antidopingová pravidla a sankce za porušení těchto pravidel, blíže charakterizovat trestněprávní úpravu trestného činu výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním nebo jiným účinkem dle § 288 TZ.

Pro dosažení stanovených cílů byly uplatněny a použity tyto následující metody zkoumání:

- deskriptivní metoda,
- interdisciplinární přístup,
- dedukce,
- teoretická analýza doplněná o další logické metody,
- analýza,
- studium odborné literatury, konkrétně právních předpisů a literatury týkající se teoretické části a internetových zdrojů.

2 Pojem doping

Pojem doping se vyskytl v prostředí sportu jako výraz pro podporu sportovní výkonnosti a sportovního výkonu za pomoci určitých látek a metod na farmakologickém základu. Jádrem dopingu jsou tedy léky, jež jsou vyráběny za účelem pomoci nemocným lidem, nikoliv proto, aby zdravým lidem způsobovaly všemožné zdravotní problémy. Toto hledisko se nesmí brát na lehkou váhu, zvláště z důvodu ohrožení zdraví lidského organismu, které při užívání farmakologických látek za jiným, než léčebným účelem může vést až za hranici pomyslné tolerance lidského organismu. Užívání těchto látek či metod za jiným, než léčebným účelem zpravidla vede k poškození zdraví nebo předčasné smrti.²

Světová antidopingová agentura vymezuje doping jako jakýkoliv pokus buď samotného hráče, nebo pohnutkou jiné osoby, jakou je například manažer, trenér, lékař, fyzioterapeut nebo masér, zvýšit duševní a fyzickou výkonnost sportovce, nebo léčit onemocnění, úraz, pokud se jedná o lékařsky neodůvodněné ošetření pouze za účelem účasti v soutěži.³

Dopingem je dle českého antidopingového výboru i používání, podávání nebo předepisování zakázaných látek před nebo v průběhu závodu či soutěže. Tato pravidla platí i pro tzv. mimo-soutěžní testování sportovců, kde se testují anabolické steroidy, peptidové hormony a látky s podobnými účinky. Dále se za doping považuje i nedovolená manipulace s odebranými vzorky sportovců a další zakázané metody.⁴

Doping je obecně definován jako jev, při kterém dochází k porušení jednoho nebo více antidopingových pravidel, kterými jsou například zjištění přítomnosti zakázané látky či jejích metabolitů nebo indikátorů v těle sportovce, použití nebo pokus o použití zakázané látky nebo metody odmítnutí nebo nedostavení se k odběru vzorku bez náležitého důvodu po výzvě nebo jiný způsob vyhýbání se kontrole. Dále také porušení požadavků týkajících se dostupnosti sportovce pro kontrolu mimo soutěž včetně neposkytnutí požadované informace o pohybu a vyhýbání se testům, podvádění nebo pokus o podvádění v průběhu kterékoliv části dopingové kontroly. Rovněž sem patří držení zakázaných látek a látek umožňujících zakázané metody, nelegální

² NEKOLA, J. *Sport a doping*. Velké Přílepy, 2018, s. 39

³ HAINDLOVÁ, M., *Doping ve sportě – historie a současnost: 1. HISTORIE DOPINGU*. In *epi.sk* [online]. 2012. [cit. 2019-03-17]. Dostupné z WWW: <http://www.epi.sk/odborny-clanok/Doping-ve-sporte-historie-a-soucasnost.htm>

⁴ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Definice dopingu*. In *antidoping.cz* [online]. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/co-je-to-doping>

nakládání s jakoukoliv zakázanou látkou nebo látkou umožňující zakázané metody a podávání či pokus o podání zakázané látky nebo aplikace metody sportovci nebo podporování, podněcování, navádění, napomáhání nebo jiná prokázaná spoluvina.⁵

K užívání zakázaných drog ze strany sportovce nebo k metodám ke zlepšení výcviku a sportovních výsledků se bezpochyby vztahuje pojem doping. Steroidy jsou drogy, které často přicházejí na mysli, když mluvíme o dopingu, ale doping zahrnuje i sportovní užívání jiných zakázaných léčiv. Pro příklad lze uvést stimulanty, hormony, diuretika, narkotika a marihuanu. O dopingové jednání se jedná především při používání zakázaných metod a odmítnutí provedení testu na přítomnost drogy nebo manipulace s dopingovými kontrolami a vzorky.⁶

Zakázané metody, které se ve sportu zneužívají, jsou například krevní transfuze, při nichž se jedná o zvyšování přenosu kyslíku. Odmítnutí podrobení se dopingové kontroly, genový doping a jiná chemická nebo fyzikální manipulace s odebranými vzorky z důvodu snahy o porušení integrity a platnosti vzorků odebraných při drogových kontrolách se považuje za porušení antidopingových pravidel. Nově jsou zakázané i nitrožilní infuze s výjimkou legitimních akutních lékařských ošetření.⁷

Užívání dopingu je způsob, který má napomoci některým sportovcům nedovoleně docílit zvýšení fyzické výkonnosti. Když se zmíní pojem doping, tak si drtivá většina lidí spojí tento termín se steroidy. Mnoho lidí totiž neví, že pod pojmem doping se schovává poměrně složitý soubor zakázaných látek, metod a jiných povzbuzujících prostředků, růstových hormonů, látek, jež mohou zamaskovat zakázané látky v těle, narkotika, ale třeba také marihuanu.⁸

2.1 Doping ve sportu

Jako doping se ve sportu označuje používání látek a metod uvedených v seznamu zakázaných látek a metod vydávanému každoročně **Světovou**

⁵ PYŠNÝ, L. *Doping: rizika zneužití : zakázané prostředky v kondičním i vrcholovém sportu*. Praha, 2006, s. 8

⁶ UNESCO, *WHAT IS DOPING?* [online]. [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/anti-doping/youth-space/what-is-doping/>

⁷ NOVOTNÝ, Jan. *Doping ve sportu: Zakázané metody dopingu* [online]. Praha: Fakulta sportovních studií, Masarykova univerzita, 2009 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <https://is.muni.cz/do/fsps/e-learning/kapitolysportmed/pages/17-3-doping.html>

⁸ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Definice dopingu*. In [antidoping.cz](http://www.antidoping.cz) [online]. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/co-je-to-doping>

antidopingovou agenturou (zkráceně **WADA**). Doping byl, je a bohužel i nadále bude součástí kteréhokoliv profesionálního a v některých případech i amatérského sportu. V posledních letech se pojem doping spojuje hlavně s kulturistikou. Hlavním cílem sportovců, kteří dopují, je zejména bezprostřední zvýšení výkonu nebo urychlení regenerace po tréninku. Proto jsou sportovci, kteří jsou podezřelí z užívání zakázaných látek, povinni ihned po skončení soutěží či při návštěvě antidopingového komisaře odevzdat vzorky krve a moči, které budou následně zpracovány a analyzovány. Pokud se vzorek prokáže jako pozitivní, vede to ve většině případů k tomu, že sportovec bude s okamžitou platností diskvalifikován ze soutěže, popřípadě mu budou odebrány medaile či jiná ocenění. Tím však tento proces nekončí. Dále má celý případ dohru u disciplinární komise, kde může být uložen zákaz činnosti na určité období nebo ve zvlášť závažných případech doživotní zákaz činnosti.⁹

Zjištěná přítomnost zakázaných látek náležejících k vybraným skupinám farmakologických prostředků v tělních tekutinách sportovce a použití zakázaných dopingových metod se všeobecně považuje za **doping ve sportu**. (k tomuto blíže viz předchozí kapitola.)¹⁰

V posledních letech se v České republice staly dostupnější léky a látky, které mohou přechodně zvýšit tělesný výkon sportovce. V některých fitness centrech dochází k nabízení těchto látek mladým, nezkušeným a někdy i nezletilým sportovcům, přičemž se tyto látky vydávají za neškodné a přírodní. Seznam zakázaných léků¹¹, látek a metod¹² je dostupný na webových stránkách Českého antidopingového výboru nebo na webových stránkách WADA. Neznalost vedlejších účinků dopingových látek přináší nebezpečí rychlého nebo jindy plíživého a trvalého poškození zdraví, přičemž není vyloučeno ani předčasné úmrtí.¹³

⁹ CAHA, J. *Sport versus doping* In aktin.cz [online]. 2012 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <https://aktin.cz/1252-sport-versus-doping>

¹⁰ CAHA, J. *Sport versus doping* In aktin.cz [online]. 2012 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <https://aktin.cz/1252-sport-versus-doping>

¹¹ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Seznam zakázaných léků* In antidoping.cz [online]. [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/cs/zakazane-leky>

¹² ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Seznam zakázaných látek a metod* In antidoping.cz [online]. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/cs/seznam-zakazanych-latek-a-metod-dopingu>

¹³ NOVOTNÝ, J. *Doping ve sportu: Zakázané metody dopingu* [online]. Praha: Fakulta sportovních studií, Masarykova univerzita, 2009 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <https://is.muni.cz/do/fsps/e-learning/kapitolysportmed/pages/17-3-doping.html>

3 Historické souvislosti dopingového jednání

3.1 Původ slova „doping“

Slovo doping má původ v jazyce jihoafrického kmene Kafrů, kde je slovo „dope“ označení pro povzbuzující prostředek. První zmínky o jeho užívání však pocházejí již z antického Řecka, kdy různé „nápomocné“ užívali zejména zápasníci v arénách. V Jižní Americe užívali indiáni koka-listy, díky kterým byli schopni při dlouhých pochodech a výpravách zahnat pocit žízně a hladu. Účinky těchto listů napomáhaly k vzrušení organismu při náročných a dlouhých pochodech.¹⁴ První oficiální záznam o dopingů lze dohledat v anglickém výkladovém slovníku z roku 1889, kde bylo slovo doping vysvětleno a byla k němu přiřazena jeho definice. Pojem doping vysvětloval anglický výkladový slovník tak, že se již zmíněnou definicí označovala speciální povzbudivá směs pro koně. Tuto směs vyráběli koňští handlíři pro lepší prodej koní.¹⁵

3.2 Historie dopingů na přelomu a v první polovině 20. Století

Novodobé užívání dopingů šlo ruku v ruce s přibýváním sportovních událostí ve dvacátém století, avšak v první polovině 20. století existuje jen velmi málo dokumentů, které by odkazovaly na užívání dopingů a drog.¹⁶ S rostoucí popularitou a rozvojem sportu, potažmo většímu výskytům sportovních akcí v druhé polovině 19. století se tak začaly objevovat praktiky a látky, které byly později zneužívány k tomu, aby napomohly sportovcům k lepším výkonům. Doping se postupně začal objevovat v cyklistice, plavání a atletice. Do této doby se datují takzvané „rychlostní koule“, což byly mixy heroinu, kokainu a alkoholu. Oficiálně první obětí dopingů se stal cyklista Artur Lincoln, kterému v roce 1886 podal jeho trenér smrtící dávku strychninu¹⁷

Hlavní roli v období první poloviny 20. století hrál heroin a alkohol. Později s 2. světovou válkou přišly na scénu i amfetaminy, které byly zneužívány právě v jejím

¹⁴ VALEŠ, P., *Vše o dopingů 1: Historie*. [online]. 2005 [cit. 2019-01-24]. Dostupné z WWW: http://www.etriatlon.cz/22066_vse_o_dopingů_1_historie.htm

¹⁵ HNÍZDIL, J., Třešňák, P., BUŠTA, P. *Doping aneb Zákulisí vrcholového sportu*. Praha, 2000, s. 12

¹⁶ VALEŠ, P., *Vše o dopingů 1: Historie*. [online]. 2005 [cit. 2019-01-24]. Dostupné z WWW: http://www.etriatlon.cz/22066_vse_o_dopingů_1_historie.htm

¹⁷ Strychnin je látka známá především pro svůj toxický účinek, když je podávána ve špatném množství. V malých dávkách zlepšuje míšň reflexy, naopak ve velkých dávkách způsobuje křeče a ochrnutí centrálního nervstva. STRYCHNIN [online]. [cit. 2019-03-17]. Dostupné z WWW <https://www.extc.cz/strychnin.html>

průběhu.¹⁸ V roce 1928 se dopingem jako negativní skutečností zabýval Mezinárodní olympijský výbor, který následně prohlásil, že používání dopingových prostředků je neslučitelné s myšlenkou sportovního soupeření a že ten, kdo takové nekalé praktiky uplatňuje, má zakázáno účastnit se jak amatérských, tak profesionálních závodů, a to včetně olympijských her. Učiněné prohlášení však nebylo respektováno, neboť v té době neexistovaly žádné testy a zkoušky, které by prokázaly přítomnost metabolitů dopingových látek v krvi nebo moči.¹⁹

Druhou polovinu 19. století lze považovat za přelomovou ve sportu. Sport totiž zaujal pevné a stabilní místo v životě civilizované společnosti. V souvislosti s tímto úkazem začali sportovci ve větší míře dopovat, a to jak na profesionální úrovni, tak amatérské. Doping se vyskytl na novodobých olympijských hrách v roce 1904, kde americký maratonec T. Hicks požil během běhu strychnin a pět vajec které posléze zapil několika panáky brandy. Hicks se podle dobových zpráv nacházel ve vážném stavu, který lze popsat „mezi životem a smrtí“. Hicks však převzal svoji zlatou medaili o několik dní později a žil spokojený život dalších 60 let. Po tomto hrůzném zážitku se Hicks dalších atletických závodů již nezúčastnil.²⁰

Celá škála dopingových afér byla spojována s profesionálním boxem. V této souvislosti lze zmínit situaci, kdy J. J. Jeffries v roce 1910 po prohraném zápase s J. Johnsonem tvrdil, že byl poražený jen proto, že mu byla v čaji podaná oslabující látka. I když se pravdivost Jeffriesových slov nedokázala nikdy potvrdit, šlo zřejmě o první případ dopingu či paradopingu, který vedl k porážce. Johnson byl později obviněn z toho, že v čaji, který pil, byly obsaženy podpůrné látky.²¹

3.3 Historie dopingu v druhé polovině 20 století

V roce 1950 došlo k podezření, že dánský veslařský při svém triumfu na evropském šampionátu podváděl tak, že jednotlivým členům týmu byly podávány dopingové látky. Toto podezření se nakonec potvrdilo. Týmový lékař Dr. Axel Mathiesens totiž sportovcům aplikoval zakázanou látku zvanou Androstin, a to v období dvanácti dnů před závodem. Vlivem této události se problematika dopingu začala

¹⁸ NEKOLA, J. *Prevence dopingu ve sportu: učební texty pro trenérskou školu FTVS UK v Praze*. Praha, 2008, s. 19

¹⁹ HNÍZDIL, J., Třešňák, P., BUŠTA, P. *Doping aneb Zákulisi vrcholového sportu*. Praha, 2000, s. 20

²⁰ NEKOLA, J. *Prevence dopingu ve sportu: učební texty pro trenérskou školu FTVS UK v Praze*. Praha, 2008, s. 19

²¹ HNÍZDIL, J., Třešňák, P., BUŠTA, P. *Doping aneb Zákulisi vrcholového sportu*. Praha, 2000, s. 17

dostávat do popředí společnosti prostřednictvím médií. To vedlo k tomu, že se veřejnost pomalu, ale jistě seznamovala s pojmem doping ve sportu.²²

Pro vítězství již nestačilo používat podpůrné prostředky typu stimulancií při soutěži, ale bylo třeba markantně podpořit nárůst výkonnosti během tréninku. Právě díky pokroku vědy a lékařské praxe započala nová éra využívání vlastností hormonů. Jde o jeden z nejvýznamnějších jevů v historii dopingu, kdy se z látek původně určených pro lékařské účely staly prostředky využívané k dopingu ve sportu.²³

Ve 30. letech 20. století úspěšně izoloval dr. Erns Laquer testosteron v krystalické podobě.²⁴ Postupem času se zjistilo, že testosteron patří do skupiny mužských pohlavních orgánů, které jsou obecně nazývány androgeny. Testosteron se ve třicátých letech minulého století používal pouze k lékařským účelům, nicméně jej za druhé světové války začali používat němečtí vojáci za účelem zvýšení agresivity a síly.²⁵

Začátkem druhé poloviny 20. století byl pojem anabolický steroid, alespoň co se týče sportu poměrně neznámým pojmem, proto sportovce nikdo neomezoval v jeho užívání a zneužívání. Později se však tato látka začala jevit jako nebezpečná, jelikož se objevovaly první zdravotní obtíže a záhadná úmrtí vynikajících sportovců. I když se neprokázala souvislost s anabolickými steroidy, nikdo nebyl na pochybách, co je příčinou těchto zdravotních potíží a později úmrtí. Mezinárodní olympijský výbor byl těmito událostmi značně zneklidněn. Tyto obavy ještě zesílily poté, co byly zveřejněny výsledky ankety, které se účastnili švédští atleti.²⁶

Výsledky byly opravdu alarmující. Ukázalo se, že 35% atletů užívalo steroidy a mezi vzpěrači se dokonce našlo 75% sportovců, kteří užívali tyto zakázané látky. Proto nebylo možné nebezpečí spojené s anabolickými steroidy nadále ignorovat. V roce 1972 proběhly olympijské hry ještě bez oficiálních kontrol na doping a anabolické steroidy. Poté byla provedena další anonymní anketa, která vznikla za účelem zjištění rozšíření těchto „podpůrných“ prostředků. Výsledky byly pro svět sportu opravdovým šokem, protože se zjistilo, že 85% sportovců se hlásí k užívání

²² DIMEO, P. *A History of Drug Use in Sport 1876-1976: Beyond Good and Evil*. New York, 2007, s. 57

²³ NEKOLA, J. *Sport a doping*. Velké Přílepy, 2018, s. 53

²⁴ PYŠNÝ, L., *Doping, zdraví, výkon*. Praha, 1999, s. 15

²⁵ VALEŠ, P., *Vše o dopingu 1: Historie*. [online]. 2005 [cit. 2019-01-24]. Dostupné z WWW: http://www.etriatlon.cz/22066_vse_o_dopingu_1_historie.htm

²⁶ NEKOLA, Jaroslav. *Sport a doping*. Velké Přílepy, 2018, s. 56.

nějaké povzbuzující látky. Přestože se ukázalo, že díky neznalosti problému se za doping považoval téměř každý podpurný prostředek ve výživě, po těchto událostech bylo naprosto jasné, že se musí dopingu vymeziť jisté hranice a hříšníci budou kontrolováni a následně trestáni za užívání podobných zakázaných látek. V roce 1970 byly v atletice učiněny určité kroky k tomuto cíli spočívající v zákazu užívání anabolických steroidů. Postupně se tak dělo i v dalších sportovních odvětvích (lyžování - 1973, vzpírání – 1974 a fotbal - 1976).²⁷

První spolehlivý test na přítomnost anabolických steroidů a jiných látek v těle dokázal vyvinout prof. Manfred Donike a jeho laboratoř v Kolíně nad Rýnem, proto bylo možné sportovce testovat již na následujících olympijských hrách v roce 1976 v Montrealu. Na základě pozitivního dopingového testu bylo tehdy diskvalifikováno celkem 11 sportovců, z toho osm na anabolické steroidy, včetně jednoho sportovce z Československa.²⁸

V roce 1980 došlo k bojkotu Olympijských her v Moskvě ze strany několika západních zemí, včetně Spojených států. Hry tak byly ukázkou úspěchů socialistického sportu, jež se všemi dostupnými prostředky snažil předstírat „čistotu“ a ducha fair play těchto her. Kolovaly zvěsti, že na této olympiádě nebyl jediný držitel medaile, který by neužíval nějaký „podpurný prostředek“. Zajímavostí je, že většina vzorků odebraných právě na olympiádě v Moskvě vyšla s negativním výsledkem. Pouze malé procento sportovců mělo pozitivní test na doping. Později přišel zásadní zvrat v událostech, když prof. Donike znovu analyzoval sebrané vzorky. Výsledky byly podle očekávání úplně jiné, než ty, které byly deklarovány původně. Prof. Donike v nich totiž objevil poměrně značné množství anabolických steroidů. Užívání steroidů pokračovalo i po této olympiádě, a to i přes to, že již existovaly spolehlivé testy, které byly schopny podvodníka odhalit. Mezitím se objevil nový pojem a tím byl tzv. doping pod kontrolou, jenž byl prováděn sportovními giganty a to především v zemích východního bloku. Z nejznámějších případů lze zmínit zejména státem řízený doping v Německé demokratické republice.²⁹

²⁷ NEKOLA, J. *Prevence dopingu ve sportu: učební texty pro trenérskou školu FTVS UK v Praze*. Praha, 2008, s. 22

²⁸ NEKOLA, J. *Doping a sport*. Praha, 2000, s. 29

²⁹ NEKOLA, J. *Doping a sport*. Praha, 2000, s. 29

3.3.1 Státem řízený doping v NDR

Státem řízený doping se v Německé demokratické republice objevil již na konci 50. let 20. stol. V NDR existoval výzkum zaměřený na klasický doping, tedy na stimulanty, který měl sloužit především cyklistům. V roce 1964 však bylo navrženo, aby se v NDR zavedla anabolika. Bylo to z toho důvodu, že dosavadní výzkum a podávání klasického dopingu nebyl tak efektivní, jak se předpokládalo, proto NDR musela v tomto směru zavést určité postupy. Plánovitě začal výzkum probíhat v 60. letech 20. století. Od roku 1968 bylo do výzkumu zapojeno 42 vrhačů obojího pohlaví, jež užívalo anabolické steroidy. NDR plánovala nárůst výkonnosti sportovců a samozřejmě i počet získaných medailí. Cílem těchto experimentů byla konkurenceschopnost západních zemí, tento plán pokračoval a naplno se rozjel v 70. letech 20. stol.³⁰

Všichni sportovci, jež byli kandidáty na medailový úspěch, museli projít tréninkovým programem, který měl za úkol připravit je na olympijské hry v roce 1976. Jeho nedílnou součástí bylo dávkování steroidů, přičemž bylo toto přímo úměrné individuálním dispozicím sportovců. Němečtí sportovci nejčastěji užívali látku, která se nazývala Oral-turibanol (patří mezi anabolické steroidy) a experimentální preparát Mestanalom (androgenní steroid s anabolickými vlastnostmi). Většina sportovců neměla tušení, co vlastně užívá za látky, často jim byly podávány nepravdivé informace, že se jedná o vitamíny nebo jiné doplňky stravy, které jsou naprosto legální a zdraví prospěšné. Sportovci mnohdy nevěděli, že látky, které jim byly podávány, mohou mít negativní dopad na jejich zdraví. Tento program se konkrétně týkal atletiky, skoků na lyžích, vzpírání, juda, zápasů, plavání, cyklistiky, gymnastiky a skoků do vody. Jako prevence proti odhalení podvodu, který by zajisté poškodil jméno východoněmeckého sportu a režimu vůbec, musela být anabolika včas z tréninkového procesu vysazována a nahrazována překlenovacími prostředky.³¹

Státem řízený doping se odehrával tak, že svazoví lékaři zakázané látky na základě seznamů distribuovali na jednotlivé úseky sportovní medicíny a zhruba 200 sekčních lékařů působících v klubech tyto látky předávali dál jednotlivým trenérům. Poté proběhla mezi trenéry a lékaři zpětná vazba, jejímž předmětem bylo předání informací o tom, jak subjekt reaguje na tyto látky, případně vedla k úpravě

³⁰ MALOVIČ, P., SEPEIŠOVÁ, S., *Z historie dopingu* [online]. 28. 2. 2013 [cit. 2019-03-17]. Dostupné z WWW: <http://www.ucps.sk/Z_historie_dopingu>

³¹ MALOVIČ, P., SEPEIŠOVÁ, S., *Z historie dopingu* [online]. 28. 2. 2013 [cit. 2019-03-17]. Dostupné z WWW: <http://www.ucps.sk/Z_historie_dopingu>

jejich dávkování. Takto vypadala struktura státem řízeného dopingu z vertikálního pohledu, kdy informace přicházely zespoda nahoru a příkazy zase dolů ke sportovcům.³²

Ustrnutí těchto metod se dostavilo v polovině osmdesátých let 20. století, kdy došlo k výraznému zlepšení techniky odhalování steroidů a kdy také na úspěchy východoněmeckého systému zareagovali další země. Finální tečku za tímto obdobím představuje případ kanadského sprintera Bena Johnsona z roku 1988 v Soulu, který měl pozitivní test na stanazol (androgenní anabolický steroid). Tato dopingová aféra byla posledním impulsem, který odstartoval novou celosvětovou koncepci boje proti dopingu pod záštitou Mezinárodního olympijského výboru.³³

3.3.2 Státem řízený doping v Československu

V 70. letech 20. stol byl státem organizovaný doping stále v raných začátcích a chybělo mu centrální řízení. Přípravy k tomuto posunu však byly v plném proudu. Šlo o reakci na úspěchy NDR. ČSTV dal pokyn k vytvoření skupiny progresivních lékařů, kteří celý program podávání zakázaných látek připravili a pod záštitou ústředního výboru svazu také na začátku 80. let 20. stol uvedli do provozu. Do systému bylo zařazeno deset sportovních odvětví, mezi nimiž bylo upřednostňováno vzpírání, atletika, běžecké lyžování, a lední hokej. Navzdory této koncepci nelze vyloučit, že někteří sportovci skutečně uvěřili, že jsou jim podávány pouze povolené substance, které u nich měly podpořit regeneraci organismu. Nejčastěji byl zmiňován vitamín B12, který údajně brala i držitelka světového rekordu na 800m Jarmila Kratochvílová.³⁴ Kratochvílová se nechala slyšet, že jediné, co tehdy brala, byl vitamín B12 a že úspěchu dosáhla těžkou dřinou a odříkáním.³⁵

Českoslovenští sportovci byli nuceni užívat „podpůrné prostředky“³⁶ bez ohledu na to, zda vědí, co užívají. Našli se však i tací sportovci, kteří po úspěchu toužili natolik,

³² NEKOLA, J. *Sport a doping*. Velké Přílepy, 2018, s. 58

³³ NEKOLA, J. *Sport a doping*. Velké Přílepy, 2018, s. 60

³⁴ JADRNÝ, P. *U nás se za dopingem udělala tlustá čára, díky z dob totality se zlikvidovaly, říká člen výboru*. In IROZHLAS [online]. Praha, 2018, 18. 2. 2018 [cit. 2019-03-24]. Dostupné z WWW: <https://www.irozhlas.cz/sport/ostatni-sporty/statem-rizeny-doping-ceskoslovensko-bugar-kratochvilova-fibingerova_1802180700_pi>

³⁵ MÁDL, L. *Dopuj za vlast, posílíš mír!* Aktuálně.cz [online]. 2014, 16. 3. 2014 [cit. 2019-03-25]. Dostupné z WWW: <<https://zpravy.aktualne.cz/denik-insider/dopuj-za-vlast-posilis-mir/r~i:insider:article:34620/?redirected=1553514706>>

³⁶ Tímto termínem se označoval komplex výživových, regeneračních, léčebných, ale také dopingových prostředků a metod. JADRNÝ, P. *U nás se za dopingem udělala tlustá čára, díky z dob totality se zlikvidovaly, říká člen výboru*. In IROZHLAS [online]. Praha, 2018, 18. 2. 2018 [cit. 2019-03-24].

že se prý nespokojili s dávkami od lékařského týmu a žádali víc. Mezi tuto skupinu sportovců údajně náležel vzpěračský tým, který vedl trenér Emil Brzoska.³⁷

Jaroslav Rutter, bývalý vzpěrač a reprezentační kolega olympijského vítěze Oty Zaremby, se v jednom z rozhovorů rozpovídal o tom, jak za minulého režimu probíhal státem řízený doping. Uvedl, že si byl vědom toho, co mu bylo aplikováno včetně zdravotních následků, které si tak může přivodit. Na otázku, zda si uvědomoval, že se jednalo o podvod, odpověděl, že je nikdo nikdy nepřistihl a že takové věci se dějí i mimo sport. Zajímavou informací bylo, že si pro zakázané látky údajně chodil do lékárny. Na otázku, zda by povolil doping bez omezení, odpověděl, že „určitě“.³⁸

Dostupné z WWW: <https://www.irozhlas.cz/sport/ostatni-sporty/statem-rizeny-doping-ceskoslovensko-bugar-kratochvilova-fibingerova_1802180700_pj>

³⁷ ERBAN, Ondřej. Státem řízený doping v ČSSR aneb strůjce nepřekonatelných rekordů. *ČESKÁ TELEVIZE* [online]. Praha, 2014, 9. 3. 2014 [cit. 2019-03-24]. Dostupné z WWW: <<https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/archiv/statem-rizeny-doping-v-cssr-aneb-strujce-neprekonatelnych-rekordu/5be0d12f0d663b6fe830221d>>

³⁸ MACEK, T., NOHEJL, T. *Jsou důkazy, že stát podporoval doping*. IDNES.cz [online]. Praha, 2005, 24. 5. 2005 [cit. 2019-03-25]. Dostupné z WWW: <https://www.idnes.cz/sport/ostatni/jsou-dukazy-ze-stat-podporoval-doping.A050523_200605_sporty_no>

4 Postih dopingového jednání

4.1 Právní intervence ve sportu

Dnešní uspěchaná doba a neustálý rozvoj sportu zapříčiňují stále rostoucí potřebu zkoumat sport a právo, jejich souvislost a vzájemnou spojitost. Dle Králíka (2001) můžeme ve vztazích mezi sportem a právem pozorovat tři základní roviny: „1. Vznik faktických konkrétních jevů působením a prolínáním obou sfér. 2. Společné a rozdílné znaky sportu a práva na úrovni právní teorie. 3. Jev označovaný jako tzv. autonomie sportu“.³⁹

Základem tvorby a působení sportovních pravidel je tzv. etika sportu, která souvisí se zachováním funkčnosti a podstaty sportu a současně plní funkci vymezení právní intervence ve sportu. Sport je založený na principu dobrovolné účasti a chování aktérů ve smyslu fair play. Vlastní sportovní činnost (sportovní kluby a tělovýchovné jednoty např. Sokol) je ve výsadní působnosti sportovních pravidel. Určitý skutek je třeba posuzovat paralelně cestou právních norem - např. úmyslný faul s následkem úrazu nebo výtržnictví na stadionech při sportovním utkání, související s trestnými činy. Právní regulace sportovních vztahů by byla nutná i v těch případech, kdyby sportovní pravidla v některých ustanoveních negovala principy zakotvené Listinou základních práv a svobod. Koexistence právní normy a sportovního pravidla může nastat tehdy, když právní norma stanoví základ regulace a sportovní pravidlo blíže rozvede věcnou podstatu této normy.⁴⁰ Příkladem může být ustanovení o omezení dostupnosti látek s dopingovým účinkem v trestním zákoníku⁴¹ a souběžně i pravidlo o porušení zákazu dopingů v kodexu.⁴²

Do oblasti výhradní právní intervence spadají delikty, které nemají zakotvení ve sportovních pravidlech, zasahují však do sportovní problematiky, nikoliv však bezprostředně do sportovní činnosti. Nejrozšířenějšími protiprávními činy jsou daňové úniky sportovních subjektů⁴³, podplácení za účelem zajištění předem domluveného

³⁹ NEKOLA, J. *Sport a doping*. Velké Přílepy, 2018, s. 32 s.

⁴⁰ NEKOLA, J. *Sport a doping*. Velké Přílepy, 2018, s. 33 s.

⁴¹ Trestní zákoník č. 40/2009 Sb. §288 Výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem

⁴² ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. 79 s. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf

⁴³ Jako příklad lze uvést nedávnou kauzu profesionálního fotbalisty Christiana Ronalda, který byl obviněn a následně odsouzen za daňové úniky ve Španělsku. Za tento čin mu byl soudem vyneseno 23 měsíční podmíněný trest a pokuta ve výši 18,8 milionu eur. Před pěti lety byl za stejný čin odsouzen i další.

výsledku sportovního zápasu⁴⁴, nedodržení podmínek v hráčské smlouvě, zneužití reklamy v neprospěch klubu. Při prokázání úmyslu v jednání sportovců může být za jejich činy vyvozena i trestně právní odpovědnost.⁴⁵

V České republice upravuje otázku pojmu dopingového jednání v trestněprávní rovině trestný čin **výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem** podle § 288 TrZk. Uvedený trestný čin nahradil od 1. 1. 2010 dosavadní trestný čin podávání anabolických látek mládeži podle § 218a trestního zákona č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů.⁴⁶ Při vymezení znaků trestného činu podle § 288 TrZk je třeba odkázat na nařízení vlády č. 454/2009 Sb., kterým pro využití trestního zákoníku stanoví, co se vlastně označuje za látky s anabolickým a jiným hormonálním účinkem a jaké je jejich větší množství, a co se pro využití trestního zákoníku označuje za jiné metody s dopingovým účinkem.⁴⁷

4.2 Boj proti dopingovému jednání ve světě

Velice důležitým dokumentem v boji proti dopingu je **Evropská antidopingová úmluva**⁴⁸, která byla schválena v listopadu roku 1989 ve francouzském Štrasburku Radou Evropy. Evropská úmluva obsahovala konkrétní opatření, která měla za účel přispět k snížení dostupnosti a užívání dopingových prostředků a metod. Byly zde dopodrobna vypracovány postupy, které měly za úkol napomáhat k odhalování případů dopingového jednání. Rada Evropy tak reagovala na odhalování vzrůstajícího počtu případů dopingového jednání ve sportu. Tento mezinárodní dokument spojil všechny členské státy v boji proti dopingu tím, že musely přijmout závazek, kterým bylo

profesionální fotbalista působící ve Španělsku a to Lionel Messi, kterému rovněž byla uložena pokuta a podmíněný trest. ŠTURBOVÁ, D., ČTK. *Ronaldo nemusí do vězení. Za daňové úniky má podmínku a vysokou pokutu* IDNES.cz [online]. 2019, 22. 1. 2019 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: https://www.idnes.cz/revue/spolecnost/cristiano-ronaldo-fotbalista-dane-podminka-soud-pokuta-juventus-trest.A190122_130700_lidicky_sub

⁴⁴ Tento případ byl zaznamenán ve Středočeském kraji, kdy v roce 2016 bylo uznáno vinnými 19 obžalovaných, kterým soud zakázal činnost ve fotbale na 3,5 roku. Nejprísnejší trest si vyslechl rozhodčí Jan Beran, kterému soud udělil trest odnětí svobody ve výši 1,5 roku vězení s odkladem na 2,5 roku. ČTK., *Trest za korupci ve fotbale: 19 odsouzených ovlivňovalo zápasy nižších soutěží, dostali podmínky*. Aktualně.cz [online]. 2016 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <https://zpravy.aktualne.cz/regiony/stredocesky/soud-udelil-podminky-vsem-19-obzalovanym-ovlivnovali-vysledk/r-654bb72e5a3b11e68afb002590604f2e/?redirected=1552326717>

⁴⁵ NEKOLA, J. *Sport a doping*. Velké Přílepy, 2018, s. 33-34

⁴⁶ PROUZA, D. *Trestní zákoník. 1. Vydání*. Praha, 2010, s. 1034

⁴⁷ HRUŠKA, J. *Problematika dopingu v právní rovině s důrazem na trestní právo*. Trestní právo. 2010, s. 8

⁴⁸ V originálním znění je dostupná na oficiálních stránkách Českého antidopingového výboru. Dostupná na WWW: <http://www.antidoping.cz/evropska-antidopingova-umluva>

uplatnění opatření, jež byla v dokumentu obsažena. Pro Českou republiku vešla Evropská antidopingová úmluva oficiálně v platnost dne 1. června 1995.⁴⁹

V září roku 2002 byl ve Varšavě přijat Dodatkový protokol k již zmíněné Evropské antidopingové úmluvě⁵⁰, který pro Českou republiku vstoupil v platnost dne 1. května 2005. Dodatkový protokol se zabíral především otázkou vzájemného uznávání dopingových kontrol mezi členskými státy. Byla zde upravena povinnost členských států uznat oprávnění Světové antidopingové agentury a dalších podobných organizací, které napomáhají k odhalování dopingu pomocí dopingových kontrol. Dále se protokol soustředil na utužení praktické aplikace jednotlivých ustanovení a pravidel Antidopingové úmluvy.⁵¹

4.2.1 Světová antidopingová agentura

Ve světě s dopingem bojuje **Světová antidopingová agentura** (dále jen WADA). Po šokujících událostech, které se odehrály v cyklistice v létě roku 1998 (Pro příklad lze uvést francouzského cyklistu Laurenta Jabalerta, který vynikal v cyklistice v 90. letech, a jenž byl v rámci dopingové kontroly shledán pozitivním na erythropoetin. Jabalert prohlásil, že nemůže s jistotou říci, že si nikdy nic zakázaného nevezal.)⁵² se Mezinárodní olympijský výbor rozhodl svolat světovou konferenci proti doping, která sjednotila všechny strany zapojené do boje proti doping. ⁵³

Zákaz doping patří mezi pravidla provozování většiny sportů na naší planetě. Prostřednictvím **WADA** jsou pravidla čistého sportování harmonizována po celém světě a platí jak pro registrované sportovce, tak i pro sportovní federace. Doping je zakázán ze dvou důvodů, jak pro jeho zdravotní závadnost, tak i pro zamezení výhody dopujícími sportovcům oproti těm, kteří sportují čistě v duchu fair play. Doping představuje podvod. Do boje proti doping se zapojily i různé spolky sportovců Světové antidopingové agentury, Mezinárodního olympijského výboru a mezinárodních federací s cílem zabránit účasti na sportovních akcích těm sportovcům, kteří si nezákonně

⁴⁹ HRUŠKA, J. *Problematika doping v právní rovině s důrazem na trestní právo*. Trestní právo. 2010, s. 5

⁵⁰ Usnesení senátu ze dne 4. Září 2002.

⁵¹ HRUŠKA, J. *Problematika doping v právní rovině s důrazem na trestní právo*. Trestní právo. 2010, s. 5-6

⁵² ČTK. *Slavný Jalabert údajně během Tour de France v roce 1998 dopyoval* [online]. 25. 6. 2013 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <https://www.lidovky.cz/sport/ostatni-sporty/slavy-cyklista-jalabert-udajne-behem-tour-de-france-v-roce-1998-dopyoval.A130625_132727_in-sport-ostatni_mih>

⁵³ WORLD ANTI-DOPING AGENCY, *Who we are*. In Wada-ama.org [online]. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.wada-ama.org/en/who-we-are>>

pomáhají k lepším výkonům. Tato snaha se projevila i na podobě Světového antidopingového kodexu, čímž došlo ke zpřísnění základní sazby trestu zákazu činnosti za doping ze dvou na čtyři léta a dále se prodloužila doba skladování odebraných vzorků z osmi na deset let.⁵⁴

V souladu s okolnostmi Lausannské deklarace byla 10. listopadu 1999 založena Světová antidopingová agentura pro podporu a spolupráci v boji proti dopingu a mezinárodním sportu. WADA byla založena na popud Mezinárodního olympijského výboru s podporou a spoluprací vlád, mezivládních organizací, veřejných orgánů a dalších soukromých a veřejných subjektů.⁵⁵

Celosvětová harmonizace antidopingových pravidel a předpisů byla řešena zřízením WADA v roce 1999. O tři roky později, v červnu 2003 došlo k předložení prvního návrhu Světového antidopingového kodexu. Po několika kolech konzultací byla konečná verze Kodexu přijata aklamací dne 5. března 2003 v průběhu 2. světové antidopingové konference o dopingu ve sportu, která se uskutečnila v Kodani. Jednalo se o důležitý krok k zajištění základních hodnot sportu, jako je právo sportovců účastnit se sportu, ve kterém nefiguruje doping, ale je kladen důraz na spravedlnost a zdraví. Do roku 2004 se podařilo téměř všem mezinárodním sportovním federacím v olympijských hnutích, národním olympijským výborům a národním antidopingovým organizacím přijmout Světový antidopingový kodex.⁵⁶

Vize Světové antidopingové agentury spočívá v tom, že je nutné bojovat celosvětově za možnost soutěžení v „čistém“ sportovním prostředí bez dopingu. Základní hodnoty WADA jsou **integrita**, **excelence** a **odpovědnost**. Integritou se rozumí ochrana hodnot a ducha zahrnutých v Kodexu. Těmito jsou nestrannost, transparentnost, vyváženost a objektivita. Dále pak dodržování nejvyšší morální hodnoty, zamezení nevhodným vlivům nebo konfliktům zájmů, jež by ohrozily nestranný a nezávislý úsudek, vytvoření zásad, postupů, které odrážejí integritu a spravedlnost.⁵⁷

⁵⁴ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR., *Kdo jsme.*, In antidoping.cz [online]. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.antidoping.cz/kdo-jsme>>

⁵⁵ WORLD ANTI-DOPING AGENCY, *Who we are*. In Wada-ama.org [online]. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.wada-ama.org/en/who-we-are>>

⁵⁶ NADA: *THE WORLD ANTI-DOPING CODE (WADC)* [online]. 2019 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <<https://www.nada.de/en/legal-matters/anti-doping-code/world-anti-doping-code/>>

⁵⁷ WORLD ANTI-DOPING AGENCY, *Who we are*. In Wada-ama.org [online]. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.wada-ama.org/en/who-we-are>>

Excelenci se rozumí profesionální chování a přístup, vývoj nových inovativních a praktických řešení, která napomáhají při uplatňování a dodržování předpisů, vyhodnocování a následná aplikace standardů osvědčených postupů na všechny aktivity vyvíjené Světovou antidopingovou agenturou.⁵⁸

Odpovědností se rozumí dodržování hodnot a ducha Kodexu, odpovědnost orgánů při financování, zachování patřičné nezávislosti, respektování integrity a práv sportovců, kteří chtějí a sportují v duchu fair play.⁵⁹

4.2.2 Světový antidopingový program

Podstata hlavního úkolu Světového antidopingového programu spočívá v zabezpečení a zajištění optimální harmonizace a nejvhodnějších postupů, které jsou uplatňovány v národních a mezinárodních antidopingových programech. Obsahuje tři základní části, kterými jsou modely nejlepší praxe a pokyny, mezinárodní standardy a kodex.⁶⁰

Modely nejlepší praxe a pokyny byly a budou vypracovávány proto, aby poskytly řešení v různých oblastech boje proti dopingů. Proto bude WADA tyto modely doporučovat a poskytovat signatářům a dalším zúčastněným subjektům, ale zároveň nebudou závazné. Mimo jiné bude WADA poskytovat všem signatářům pomoc při zaškolování. Tyto modelové dokumenty slouží jako alternativy, ze kterých si zúčastněný subjekt vybere tu, která je pro něj nevhodnější nebo mu nejvíce vyhovuje. Některé zúčastněné subjekty přeberou modelová pravidla a jiné modely nejlepší praxe beze změn. Jiné zúčastněné subjekty mohou zvolit jinou cestu - např. přijmou modely s úpravami nebo se rozhodnou, že si vytvoří svá vlastní pravidla, která budou v souladu se všeobecnými zásadami a specifickými požadavky stanovenými v kodexu.⁶¹

Mezinárodní standardy jsou různé technické a provozní oblasti v rámci antidopingového programu. Tyto standardy byly a budou i nadále rozvíjeny především na základě konzultací se signatáři a vládami a jsou přímo schvalovány WADA.

⁵⁸ WORLD ANTI-DOPING AGENCY, *Who we are*. In Wada-ama.org [online]. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.wada-ama.org/en/who-we-are>>

⁵⁹ WORLD ANTI-DOPING AGENCY, *Who we are*. In Wada-ama.org [online]. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.wada-ama.org/en/who-we-are>>

⁶⁰ CANADIAN CENTRE FOR ETHICK IN SPORTS, *World Anti-Doping Program* In cces.ca [online]. 2019 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <<https://cces.ca/world-anti-doping-program>>

⁶¹ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Světový antidopingový kodex*, [online]. [cit. 2019-03-11]. Praha: Antidopingový výbor České republiky 2015. Mezinárodní standard pro testování a vyšetřování. Dostupné z WWW: <<http://www.antidoping.cz/cs/svetovy-antidopingovy-kodex>>

Významem mezinárodních standardů je především harmonizace činností všech antidopingových organizací, které jsou odpovědné za specifické a funkční části antidopingových programů. WADA má možnost po konzultaci se signatáři, vládami a dalšími zúčastněnými subjekty tyto standardy nadále upravovat. Všechny mezinárodní standardy a jejich úpravy bude WADA následně prezentovat a publikovat na svých webových stránkách. Mezinárodní standardy a všechny jejich úpravy nabývají platnosti v den, který je nebo byl stanoven v Mezinárodním standardu nebo v jeho následné úpravě.⁶²

Kodex je základním a celosvětovým dokumentem, na němž je založen Světový antidopingový program ve sportu. Účelem kodexu je především podpora boje proti dopingu celkovou harmonizací klíčových antidopingových prvků, napomáhání úplné harmonizaci v otázkách, kde je nutný jednotný postoj, dále umožňuje flexibilitu v tom, jak se mají dohodnuté antidopingové zásady uplatňovat. Kodex byl koncipován s ohledem na zásady proporcionality a lidská práva.⁶³

Světový antidopingový Kodex byl přijat v roce 2003 s účinností od roku 2004. Následně byl novelizován s účinností od 1. ledna 2009. Tato verze zahrnuje revize Světového antidopingového Kodexu, které byly odsouhlaseny Výkonným výborem Světové antidopingové agentury 11. listopadu 2013. Světový antidopingový Kodex 2015 byl předložen po konečné revizi Nadační radě WADA v Johannesburgu v Jižní Africe a byl odsouhlasen včetně dodatků. Kodex nabývá účinnosti od roku 2015.⁶⁴

Hlavním účelem Světového antidopingového kodexu je především podpora prevence a informativnosti všech zúčastněných subjektů o škodlivosti dopingu ve sportu. Zároveň apeluje na to, co je ve sportu skutečně hodnotné. Jedná se o hodnotu tzv. „ducha sportu“, který vychází z olympismu, podle kterého je pokračování lidské dokonalosti možné pouze prostřednictvím dokonalosti lidského talentu každé osobnosti.⁶⁵ Duch sportu se odráží v hodnotách, které nalézáme ve sportu a při

⁶² ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Světový antidopingový kodex*, [online]. [cit. 2019-03-11]. Praha: Antidopingový výbor České republiky 2015. Mezinárodní standard pro testování a vyšetřování. Dostupné z WWW: <<http://www.antidoping.cz/cs/svetovy-antidopingovy-kodex>>

⁶³ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Světový antidopingový kodex*, [online]. [cit. 2019-03-11]. Praha: Antidopingový výbor České republiky 2015. Mezinárodní standard pro testování a vyšetřování. Dostupné z WWW: <<http://www.antidoping.cz/cs/svetovy-antidopingovy-kodex>>

⁶⁴ WORLD ANTI-DOPING AGENCY, *The code* [online]. 2019 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <<https://www.wada-ama.org/en/what-we-do/the-code>>

⁶⁵ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Světový antidopingový kodex*, [online]. [cit. 2019-03-11]. Praha: Antidopingový výbor České republiky 2015. Mezinárodní standard pro testování a vyšetřování. Dostupné ve formátu pdf na WWW: <<http://www.antidoping.cz/cs/svetovy-antidopingovy-kodex>>

sportování a jedná se především o etiku, fair play, poctivost, úctu k pravidlům a zákonům, zábavu, radost ze sportu a sportování.⁶⁶ V rámci boje proti dopingu kodex vyžaduje po každé Antidopingové organizaci, aby vytvořila a realizovala vzdělávací programy, semináře, přednášky pro sportovce, mládež a pro doprovodný personál sportovců.⁶⁷

4.2.3 Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu UNESCO

Tento dokument byl vypracován po celosvětové konferenci o dopingu v roce 2003. Úmluva byla přijata na 33. zasedání Generální konference UNESCO v Paříži dne 19. října 2005 a vstoupila v platnost 1. února 2007. Jedná se o první právně závazný dokument zaměřený na problematiku dopingu ve sportu, jež působil celosvětově. Cílem tohoto dokumentu je jednotný boj proti dopingu po celém světě a to jak na úrovni profesionálních soutěží a sportovců, tak na úrovni amatérské.⁶⁸

Úmluva má za úkol vychovávat sportovce, jejich doprovodný personál a společnost vůbec v oblasti prevence dopingu. Dalším jejím cílem je vybudovat v každém státě fungující antidopingový program, který bude řízen místní antidopingovou organizací. Na podkladě Úmluvy by měla být realizována další a důraznější společná opatření, která by směřovala k odstranění dopingu ve sportu.⁶⁹

V České republice se Úmluvou zabývala vláda 21. června 2006, kdy přijala usnesení č. 759 o přijetí Úmluvy prezidentem republiky. S přijetím vyslovil souhlas Senát na schůzi 28. listopadu 2006. Poslanecká sněmovna přijala dokument dne 1. února 2007. Vlastní přijímací proces Úmluvy proběhl v České republice v souladu s čl. 24 Směrnice vlády pro sjednávání, vnitrostátní projednávání, provádění a ukončování mezinárodních smluv, z usnesení vlády č. 131 ze dne 11. 2. 2004. Po přijetí prezidentem republiky byly přijímací listiny zaslány generálnímu řediteli a zároveň deponitáři Úmluvy UNESCO. Úmluva v České republice vstoupila v platnost

⁶⁶ ČESKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR, *Český klub fair play*. In olympic.cz [online]. [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <<https://www.olympic.cz/text/22--cesky-klub-fair-play>>

⁶⁷ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Světový antidopingový kodex*, [online]. [cit. 2019-03-11]. Praha: Antidopingový výbor České republiky 2015. Mezinárodní standard pro testování a vyšetřování. Dostupné z WWW: <<http://www.antidoping.cz/cs/svetovy-antidopingovy-kodex>>

⁶⁸ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Úmluva UNESCO*. In antidoping.cz [online]. [cit. 2019-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.antidoping.cz/cs/umluva-unesco>>

⁶⁹ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Úmluva UNESCO*. In antidoping.cz [online]. [cit. 2019-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.antidoping.cz/cs/umluva-unesco>>

dne

18. května 2009, kdy došlo k jejímu vyhlášení ve Sbírce mezinárodních smluv.⁷⁰

Úmluva UNESCO obsahuje dvě přílohy, které utváří její nedílnou součást: Seznam zakázaných látek a metod dopingů – mezinárodní standard a standardy pro udělování terapeutických výjimek. K uvedené úmluvě existují ještě tři dodatky – Světový antidopingový kodex, Mezinárodní standardy pro laboratoře a pro testování.⁷¹

4.3 Boj proti dopingů na českém území

Na českém území se problematikou dopingů zabývá **Český antidopingový výbor** (dále jen ADV ČR). ADV ČR je nejvyšším orgánem a výhradním odborným pracovištěm s celostátní působností zabezpečující antidopingový program ČR. Tento odborný garant pro dopingovou problematiku vznikl v roce 1999 a jeho zřizovatelem je MŠMT ČR.⁷²

Ještě před tím (od roku 1993) byl boj proti dopingů v ČR řízen nezávislou organizací, která pracovala ve formě občanského sdružení. ADV ČR pravidelně vydává svůj bulletin (jedenáctkrát ročně), prostřednictvím kterého informuje o novinkách a rozhodnutích v této oblasti. Každoročně publikuje seznam zakázaných léků v tištěné a elektronické podobě (na oficiálních webových stránkách ADV ČR)⁷³

Působení ADV ČR ve zkratce zahrnuje **kontrolní, legislativní a výchovně informační** činnost. V praxi to znamená, že ADV ČR navrhuje legislativní opatření na podporu boje proti dopingů, zejména omezit dostupnost farmakologických a výživných prostředků, které obsahují dopingové látky. Také zastupuje Českou republiku v mezinárodních antidopingových institucích, vydává směrnice, které se zaměřují na provádění dopingových kontrol a seznamy zakázaných skupin dopingových látek a metod podle WADA. Provádí dopingové kontroly při sportovních soutěžích i mimo ně zajišťuje analýzy odebraných vzorků v laboratořích dopingové kontroly a vydává

⁷⁰ NEKOLA, J. *MEZINÁRODNÍ ÚMLUVA PROTI DOPINGU VE SPORTU UNESCO: Základní informace o Úmluvě*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007 [cit. 2019-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/sport/mezinarodni-umluva-proti-dopingu-ve-sportu-unesco>>

⁷¹ Srov. NEKOLA, Jaroslav. *Sport a doping*. Velké Přílepy, 2018, s. 103

⁷² ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR., *Kdo jsme.*, In antidoping.cz [online]. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.antidoping.cz/kdo-jsme>>

⁷³ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR., *Průvodce bojem proti dopingů*. [online]. [cit. 2019-03-11]. Dostupné z: <<http://www.antidoping.cz/documents/pruvodce.pdf>>

výchovné programy a organizuje osvětové akce na podporu sportovního soutěžení bez dopingu.⁷⁴

Důležitým zákonem v boji proti dopingu je **zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu**, ve znění pozdějších předpisů. Následující dvě **ustanovení** jsou z pohledu ochrany společnosti před dopingovým jednáním nejvýznamnější. **Podle § 3 písm. e)** tohoto zákona Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydává antidopingový program, který zároveň spravuje a dohlíží na jeho uskutečňování. Důležitou roli státní politiky v oblasti antidopingového programu obstarává Antidopingový výbor ČR. **Podle § 4 odst. 2** tohoto zákona Ministerstvo zdravotnictví vedle dalších svých závazků a povinností zřizuje laboratoř antidopingové kontroly a zabezpečuje její fungování v rozsahu, jež stanovil Mezinárodní olympijský výbor. Tímto krokem plní Česká republika některé závazky, které vyplývají z Antidopingové úmluvy.⁷⁵

4.3.1 Česká charta proti dopingu

V České republice se v průběhu času postupovalo proti dopingu různými dostupnými prostředky od úprav a zákazu dopingu, přes vytvoření orgánů zajišťujících kontrolu, až po sestavení antidopingového programu, na kterém se výraznou měrou podílel stát. V době, kdy ještě v České republice potažmo v Československu na začátku 90. let 20. století neexistoval žádný antidopingový orgán, program nebo výbor, bylo řešení otázky antidopingové problematiky věcí sportovních organizací. Dle zákona **č. 83/1990 Sb. O sdružování občanů**.⁷⁶

Sportovní organizace musely vystupovat jako občanská sdružení. 1. října roku 1993 přišla revoluční změna v otázce postihu dopingu. Česká republika vyhlásila Českou chartu proti dopingu z popudu Českého olympijského výboru. Tento dokument vytýčil antidopingovou strategii a upřesnil morální závazek společného zájmu a tím byl boj proti dopingu ve sportu.⁷⁷

K podepsání České charty proti dopingu byly přizvány všechny sportovní organizace, svazy a další podobná sportovní zřízení, která by mohla ovlivňovat výchovu mladé generace sportovců a případně zabránit užívání dopingových metod a zakázaných látek ve sportu. Česká charta proti dopingu je páteří antidopingového programu

⁷⁴ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR., *Kdo jsme.*, In antidoping.cz [online]. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.antidoping.cz/kdo-jsme>>

⁷⁵ Hruška, J. *Problematika dopingu v právní rovině s důrazem na trestní právo*. Trestní právo. 2010, s. 11

⁷⁶ Srov. NEKOLA, Jaroslav. *Sport a doping*. Velké Přílepy, 2018, s. 114

⁷⁷ Srov. NEKOLA, Jaroslav. *Doping a sport*. Praha, 2000, s. 95

a zároveň jejím podepsáním se stala jakýmsi slibem všech signatářů, jež podpisem přijali jistou zodpovědnost za boj proti dopingovému jednání, když odsouhlasili pravidla zakazující doping a povinnost spolupodílet se na odhalování dopingového jednání a následném potrestání všech, jež se provinili proti antidopingovým pravidlům.

78

Nynější novelizovanou chartu není nutné v případě dřívějšího připojení se k České antidopingové chartě z 2. prosince 1993 podepisovat znovu. Dřívější připojení se k České antidopingové chartě se považuje za platné i pro toto znění charty novelizované podle současného znění závazných mezinárodních antidopingových předpisů.⁷⁹

4.4 Sankce dopingového jednání

V České republice se problematikou postihu dopingů zabývá Český antidopingový výbor, který má za úkol zmírnit nebo eliminovat dopingové jednání v jakékoli sportovní činnosti. Na základě tohoto úkolu vydává Český antidopingový výbor dokument, jenž napomáhá v boji proti dopingovému jednání. Na základě Světového antidopingového kodexu vydává Český antidopingový výbor dokument, který se nazývá **Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu**. Tento dokument je přizpůsobený českému sportovnímu prostředí. Obsahem Směrnice pro kontrolu a postih dopingů jsou antidopingová pravidla⁸⁰, jež musí sportovci bezpodmínečně dodržovat, pokud jsou členy daného sportovního svazu, a to i při účasti na sportovních akcích svazu. Pokud dojde k porušení pravidel uvedených ve Směrnici, bude sportovec potrestán sankcemi níže uvedenými.⁸¹

4.4.1 Antidopingová pravidla

Dopingové jednání je definováno jako jev, při kterém dochází k porušení jednoho nebo více antidopingových pravidel.⁸² Proto, aby mohl být sportovec trestán,

⁷⁸ NEKOLA, Jaroslav. *Doping a sport*. Praha, 2000, s. 95

⁷⁹ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, Česká charta proti dopingů [online]. Praha, 2018, [cit. 2019-03-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.antidoping.cz/ceska-charta-proti-dopingu>>

⁸⁰ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/smernice-pro-kontrolu-a-postih-dopingu-ve-sportu-v-ceske-republice>

⁸¹ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf>, s. 37

⁸² PYŠNÝ, L. *Doping: rizika zneužití : zakázané prostředky v kondičním i vrcholovém sportu*. Praha, 2006, s. 8.

musí se nejprve dopustit porušení jednoho nebo více antidopingových pravidel. U profesionálního sportovce a jiné doprovodné osoby sportovce je nezbytně nutná znalost všech antidopingových pravidel. K potrestání sportovce dochází pouze tehdy, dojde-li k porušení výše zmíněných antidopingových pravidel, nebo pokud se dopustí jiného dopingového jednání. Sportovci jsou vázáni těmito pravidly, jež jsou zde chápána jako předpoklad účasti na sportovních akcích.⁸³

A) Prokázání přítomnosti zakázané látky, jejích metabolitů nebo indikátorů v těle sportovce.

Toto pravidlo se týká bezvýhradné odpovědnosti, podle které se jedná o provinění proti antidopingovým pravidlům kdykoliv, kdy je nalezena zakázaná látka, a to v případech, kdy ji sportovec aplikoval úmyslně, neúmyslně, či z nedbalosti nebo jinak zavinil její použití. Zde jsou zahrnuty výjimky, pokud se látky v těle objeví v tzv. tolerančních limitech.⁸⁴

B) Použití nebo pokus o použití zakázané látky nebo metody.

V této souvislosti úspěch nebo neúspěch s pomocí zakázané látky nebo metody nehraje žádnou roli. Důkazem, zda se jednalo o užití nebo o pokus užít takovou látku či metodu, je také přiznání nebo svědectví třetí strany.⁸⁵

C) Odmítnutí nebo nedostavení se k odběru vzorku bez náležitého důvodu po výzvě nebo při snaze jiným způsobem se vyhnout dopingové kontrole.

Toto pravidlo je chápáno ve smyslu úmyslnému vyhýbání se odběru vzorku, nedostavení se k odběru nebo dokonce odmítnutí k odběru vzorku bez důvěryhodného odůvodnění, po tom, kdy sportovce komisař vyzve k dopingové kontrole, jež vychází z antidopingových pravidel směrnice.⁸⁶

D) Porušení požadavků týkajících se dostupnosti sportovce pro kontrolu mimo soutěž, včetně neposkytnutí požadované informace o místě pobytu a vyhýbání se testům.

Tím, že kterákoliv kombinace tří nezastižení na místě, jež sportovec nahlásil jako místo trvalého pobytu nebo nepodání informací o jiném místě

⁸³ HRUŠKA, J. Doping a trestní právo. České Budějovice, 2018, s. 2-3

⁸⁴ PYŠNÝ, L. *Doping: rizika zneužití : zakázané prostředky v kondičním i vrcholovém sportu*. Praha, 2006, s. 8.

⁸⁵ PYŠNÝ, L. *Doping: rizika zneužití : zakázané prostředky v kondičním i vrcholovém sportu*. Praha, 2006, s. 8.

⁸⁶ HRUŠKA, J. *Problematika dopingů v právní rovině s důrazem na trestní právo*. Trestní právo. 2010, s. 3

pobytu (např. při přestěhování) a to po dobu 12 měsíců, bude považována za porušení antidopingových pravidel.⁸⁷

E) Podvádění nebo pokusu o podvádění v průběhu dopingové kontroly.

Toto pravidlo zahrnuje jednání, které však není zahrnuto v definici zakázaných metod. Konkrétně se jedná o falšování záznamů, nedovolenou manipulaci se vzorky, měnění kódu apod.⁸⁸

F) Držení zakázaných látek a látek umožňujících zakázané metody.

Tímto se rozumí přechovávání zakázaných látek, které jsou zakázány mimo soutěž, a to sportovcem nebo jinou osobou na kterémkoliv místě, pokud se nedoloží, že se jedná o látku určenou pro terapeutické účely.⁸⁹

G) Podávání nebo pokus o podání zakázané látky nebo při aplikaci zakázané metody sportovci.

Zde se jedná o nelegální obchodování, dovážení, výrobu, dovážení a podobné aktivity jedinců, jež k takovýmto úkonům nemají oprávnění.⁹⁰

H) Podávání či pokus o podání zakázané látky nebo aplikace metody sportovci nebo podporování, podněcování, navádění, napomáhání nebo jiná prokázaná spoluvina.⁹¹

4.4.2 Druhy a výše sankcí

a) Anulování výsledků při akci, při níž došlo k porušení antidopingových pravidel.

Z rozhodnutí řídicího orgánu sportovní akce může dojít k anulování všech individuálních výsledků a úspěchů sportovce, jakými jsou medaile, ceny a body. Takto bude sportovec potrestán, pokud se zjistí, že došlo k porušení

⁸⁷ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf, s. 10

⁸⁷ PYŠNÝ, L. *Doping: rizika zneužití : zakázané prostředky v kondičním i vrcholovém sportu*. Praha, 2006, s. 8

⁸⁸ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf, s. 10

⁸⁹ HRUŠKA, J. *Problematika dopingů v právní rovině s důrazem na trestní právo*. Trestní právo. 2010, s. 3-4

⁹⁰ PYŠNÝ, L. *Doping: rizika zneužití : zakázané prostředky v kondičním i vrcholovém sportu*. Praha, 2006, s. 8.

⁹¹ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf, s. 11

antidopingových pravidel ať již v průběhu sportovní akce, po jejím skončení nebo ve spojitosti s ní.⁹²

b) Zákaz činnosti za přítomnost, použití, pokus o použití nebo držení zakázané látky nebo zakázané metody.

V případě, kdy sportovec není schopen prokázat, že specifická látka, která je v rozporu s antidopingovými pravidly, nebyla požitá neúmyslně nebo pokud sportovní svaz prokáže, že sportovec porušil antidopingová pravidla úmyslně, bude sportovec sankciován. V tomto případě je sankcí zákaz činnosti maximálně na **4 roky**, nebo zákaz činnosti minimálně na **2 roky**.⁹³

c) Zákaz činnosti za jiná porušení antidopingových pravidel.

Vyhýbání se, odmítnutí nebo nedostavení se k odběru vzorku a podvádění nebo pokus o podvádění v průběhu kterékoli části dopingové kontroly je trestáno **zákazem činnosti na 4 roky**. Pokud se sportovec nedostaví k odběru vzorku, ale zároveň prokáže, že porušení antidopingového pravidla nebylo úmyslné, bude potrestán **zákazem činnosti na 2 roky**. V souvislosti s nedostavením se k odběru vzorku přichází v úvahu faktor „zavinění sportovce“, kde je možné uložit **zákaz činnosti až na 2 roky** s tím, že zákaz může být zmírněn **na 1 rok**. Toto nelze zohlednit u sportovců, kde je důvodné podezření, že se testování na přítomnost zakázané látky vyhýbali úmyslně.⁹⁴

Za podání nebo pokus o podání jakékoliv zakázané látky nebo zakázané metody sportovci při soutěži nebo podání či pokus o podání jakékoliv zakázané metody nebo zakázané látky sportovci i mimo soutěž a obchodování nebo pokus o obchodování s jakoukoli zakázanou látkou nebo zakázanou metodou je stanoven **zákaz činnosti minimálně na 4 roky až doživotní zákaz**. Tato závažná porušení antidopingových pravidel se dotýkají i trestního práva, neboť se na tak protiprávní jednání též vztahuje trestný čin **výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem** podle § 288 TrZk⁹⁵

⁹² ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf, s. 36-37

⁹³ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf, s. 37-39

⁹⁴ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf, s. 38-39

⁹⁵ Srov. Prouza, D. Trestní zákoník. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2010, s. 1034

d) Neuložení zákazu činnosti z důvodu neexistence zavinění.

Pokud sportovec prokáže v jednotlivém případě neexistenci zavinění, nebude mu uložena žádná sankce, která by mu jinak hrozila.⁹⁶

e) Zkrácení doby zákazu činnosti z důvodu malé míry zavinění.

Tato sankce se vztahuje jen na neoprávněnou manipulaci se specifickými látkami. Pokud je tato skutečnost sportovci nebo jiné osobě prokázána, bude možné uložit buď **napomenutí bez zákazu činnosti** nebo **zákaz činnosti maximálně na 2 roky** v závislosti na míře zavinění sportovce nebo jiné osoby.⁹⁷

f) Několikanásobná porušení.

Při druhém porušení antidopingového pravidla, kterého se sportovec nebo jiná osoba dopustí, je doba zákazu činnosti o polovinu delší nežli jakýkoli předcházející trest (pokud byl při prvním porušení vyměřen trest zákazu činnosti na 2 roky, tak se v tomto případě automaticky udělí trest na 4 roky). Při třetím provinění bude vždy udělen doživotní zákaz činnosti, kdy sportovci může být zmírněn tento trest na 8 let. Jako vícenásobné porušení antidopingových pravidel se počítá, když se sportovec proviní vícekrát proti pravidlům během desetiletého období.⁹⁸

g) Anulování výsledků v soutěžích následujících po odběru vzorku nebo po porušení antidopingových pravidel.

K anulování výsledků lze dojít v soutěži, při které byl sportovci odebrán pozitivní vzorek. Dále budou anulovány všechny další soutěžní výsledky, kterých sportovec dosáhl od doby odběru pozitivního vzorku. To znamená, že mu budou odebrány všechny medaile, ceny, či body.⁹⁹

4.4.3 Dopingové kontroly

Dopingovou kontrolou je nazýván proces, který má za úkol zjistit či zabránit porušení antidopingových pravidel. Jedná se o postup, jenž se týká především

⁹⁶ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf>s. 38-39

⁹⁷ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf>s. 39-40

⁹⁸ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf>s. 43-45

⁹⁹ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf>http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf, s. 45

rozhodnutí testovaného subjektu o podstoupení testu na zakázané látky, dále pak odběru vzorku, nakládání se vzorkem a jeho následném transportu k laboratorní analýze. Existuje mezinárodně stanovený jednotný postup, který sportovcům zajišťuje objektivnost v případě uskutečnění odběru vzorku, přístupu komisařů a následnou záruku toho, že se vzorkem bude nakládáno tak, jak určují pravidla. Při dopingové kontrole je dále vyžadován profesionální přístup všech zúčastněných stran, je nezbytně nutné, aby při průběhu dopingové kontroly byl zachován přesný a zodpovědný postup, a to od začátku dopingové kontroly až po převoz vzorku do laboratoře, kde se vzorek podrobí analýze. Výčet těchto znaků je hlavním předpokladem pro důvěryhodnost této činnosti, a to kdekoliv na světě. V současnosti existují dvě možnosti testování - je jím testování při soutěži a testování mimo soutěž (např. v období odpočinku či přípravy na soutěž).¹⁰⁰

Dopingové kontroly jsou organizovány a prováděny výlučně exekutivou pro kontrolu dopingu, jenž je orgánem AVČR, či antidopingovými orgány mezinárodních sportovních organizací.¹⁰¹ Je dáno, že kterákoliv antidopingová organizace, která je kompetentní k testování sportovců, může oficiálně vyzvat kteréhokoliv sportovce k podrobení se dopingové kontrole na přítomnost zakázaných látek. Sportovec se této kontrole musí podrobit v kterýkoliv čas na nejbližším místě, které je pro vykonání této činnosti vhodné.¹⁰² Odebírání vzorků pro účely dopingové kontroly vykonává dopingový komisař s licenci, která mu byla udělena vedoucím exekutivy. Ten mu ji může také odebrat.¹⁰³

Vybírání jednotlivých sportovců pro následné testování probíhá dle testovacího programu, který je sestavený na podstatě určité strategie, jenž má základ ve znalosti sportovního prostředí a osahuje kvantum odebíraných vzorků pro každý sport dle typu testování. Dá se říci, že dopingová kontrola může zasáhnout jakéhokoliv sportovce,

¹⁰⁰ NEKOLA, J. *Sport a doping*. Velké Přílepy, 2018, s. 139

¹⁰¹ NOVOTNÝ, Jan. *Doping ve sportu: Zakázané metody dopingu* [online]. Praha: Fakulta sportovních studií, Masarykova univerzita, 2009 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <<https://is.muni.cz/do/fsps/e-learning/kapitolysportmed/pages/17-3-doping.html>>

¹⁰² ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice*. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: <http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf>,s. 18

¹⁰³ NOVOTNÝ, Jan. *Doping ve sportu: Zakázané metody dopingu* [online]. Praha: Fakulta sportovních studií, Masarykova univerzita, 2009 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <<https://is.muni.cz/do/fsps/e-learning/kapitolysportmed/pages/17-3-doping.html>>

který se dané soutěže účastní, pokud bude určen dle stanoveného logaritmu k výběru sportovců pro následné testování.¹⁰⁴

Mezi povinnostmi pořadatele soutěže je i mimo jiné zajištění místnosti pro vykonání odběru vzorku. Tato místnost by měla sportovci poskytnout soukromí a v průběhu kontroly je využívána jen a pouze jako místnost odběru vzorku. V místnosti se nachází dostatečné množství nápojů v originálním balení, které mají sloužit k snadnějšímu průběhu odběru vzorku. O tom, zda je možné místnost použít k odebrání vzorku rozhodne dopingový komisař.¹⁰⁵

Testování při soutěži probíhá tak, že komisař vyzve vybraného sportovce k tomu, aby podstoupil kontrolu na zakázané látky. Tato výzva je předložena sportovci v písemné podobě. V momentě, kdy testovaný subjekt podepíše formulář s výzvou, akceptuje tak podrobení se tomuto testu. Pokud by sportovec odmítl podepsání tohoto formuláře, provinil by se tím proti antidopingovým pravidlům a byl by náležitě potrestán.¹⁰⁶

Po obdržení této výzvy je ve většině případů sportovci ponechána určitá doba, a to v rozmezí od jedné do dvou hodin, během které se musí dostavit na místo odebrání vzorku moči nebo krve. Může však nastat případ, kdy je nutné, aby se dostavil na místo odběru do patnácti minut. Během této doby je pod přísným dohledem dopingového komisaře.¹⁰⁷

Po podepsání výzvy na testování zakázaných látek se sportovec musí podřídit veškerým pravidlům dopingové kontroly a řídí se výhradně pokyny dopingového komisaře. Práva a povinnosti sportovce jsou obsaženy v pokynech, které jsou jednou ze složek předávané výzvy k dopingové kontrole. Pokud nastanou okolnosti, které by měly za následek porušení stanovených pravidel, je přítomný dopingový komisař povinen zakročít a o uvedených okolnostech učinit zápis.¹⁰⁸

Dopingová kontrola odběru vzorku moči probíhá tak, že si sportovec vybere jednu z odběrových nádobek, pohledem ji zkontroluje, zda je prázdná a čistá (to samé se

¹⁰⁴ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Průběh dopingové kontroly.*, In antidoping.cz [online]. 2019 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.antidoping.cz/prubeh-dopingove-kontroly>>

¹⁰⁵ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice.* [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: <http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf> s. 23

¹⁰⁶ NEKOLA, J. *Sport a doping.* Velké Přílepy, 2018, s. 139

¹⁰⁷ NEKOLA, Jaroslav. *Doping a sport.* Praha, 2000, s. 87

¹⁰⁸ NEKOLA, J. *Sport a doping.* Velké Přílepy, 2018, s. 139

praktikuje u odběru krve sportovce). Souprava pro testování obsahuje dvě lahvičky, které slouží k rozdělení odebraného vzorku na kontrolní vzorek A a na kontrolní vzorek B. Za právoplatný je vzorek uznán tehdy, kdy odpovídá kvalitou i kvantitou všem předepsaným laboratorním standardům. Následně naplní tyto nádoby močí (minimálně 90ml), a to pod přímým dohledem dopingového komisaře, který musí být stejného pohlaví jako sportovec. Sportovec si před poskytnutím vzorku důkladně umyje ruce, aby se zamezilo případnému znehodnocení vzorku. Při samotném odběru vzorku moči smí být přítomni pouze sportovec a dopingový komisař. Zde je ovšem výjimka, kdy u odběru vzorku smí být přítomný i doprovod sportovce, a to v případě, že je sportovec zdravotně postižený nebo se jedná o mladistvého sportovce. Odběr následně končí vyplněním protokolu o provedení dopingové kontroly.¹⁰⁹

Na druhé straně testování krve umožňuje zjištění mnoha dalších zakázaných látek, které by nebylo možné identifikovat v případech, kdy sportovec odevzdá jen vzorek moči. Vzorky krve umožňují uplatnění longitudinálního sběru dat, který je často nazýván jako biologický pas.¹¹⁰

Krevní vzorky musí vždy odebírat jen ten, kdo je k tomuto úkonu odborně kvalifikovaný, ať už je to flebotomista či lékař. Dopingový komisař dohlíží na průběh tohoto odběru. Krev bude následně analyzována s cílem zjištění přítomnosti zakázaných látek, zakázaných metod, popřípadě pro sledování biologického pasu sportovce. Při odebrání vzorku krve pro zjištění biologického pasu sportovce není třeba odebírat kontrolní vzorek B. Sportovec má právo dohlížet na manipulaci se vzorky, konkrétně smí být přítomen při ukládání zkumavek s krví do bezpečnostních kontejnerů k tomu určených a následnému zapečetění těchto kontejnerů.¹¹¹

Při testování mimo soutěž se hodnotí potencionální riziko zneužití dopingových látek nebo metod u těch sportovců, kteří splňují rozeznávací podmínky, jež iniciují testování právě tohoto sportovce. Těmito podmínkami jsou např. nenadále nezdůvodnitelné odstoupení ze soutěže, nepřítomnost na soutěži, zlepšení výkonnosti, návrat k závodní činnosti, náhlé změny informací o místě pobytu, vizuální proměny

¹⁰⁹ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf , s. 25

¹¹⁰ U.S. ANTI-DOPING AGENCY, *Urine sample collection proces.*, usada.org [online]. [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <https://www.usada.org/testing/sample-collection-process/blood/>

¹¹¹ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf s. 27-28

sportovce nebo svědectví třetí osoby. Sportovci, kteří jsou pro aktuální potřebu kontroly dopingu vybráni k monitorování, jsou následně přerozdělováni podle výkonnostních úrovní do tzv. registru pro testování na mezinárodní a národní úrovni. Seznam sportovců pro tento mezinárodní registr sestavuje příslušná mezinárodní sportovní federace, a to obvykle podle určitého bodovacího systému. Cílem tohoto monitorovacího programu je to, že sportovci budou soutěžit bez pomoci zakázaných látek a metod, tudíž tento program podporuje ducha sportu a „fair play“.¹¹²

O výsledku dopingové kontroly je sportovec vždy příslušně informován. Pokud je odebraný vzorek A moče či krve pozitivní, může sportovec případně požádat o kontrolní analýzu vzorku B, které se může osobně zúčastnit. Pokud sportovec nepožádá o kontrolní analýzu vzorku B, je považován výsledek analýzy vzorku A za konečný. V případě pozitivního nálezu je sportovci pozastavena závodní činnost a následně s ním bude zahájeno disciplinární řízení.¹¹³

¹¹² Srov. NEKOLA, Jaroslav. *Sport a doping*. Velké Přílepy, 2018, s. 140

¹¹³ ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Průběh dopingové kontroly*. In [antidoping.cz](http://www.antidoping.cz) [online]. 2019 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/prubeh-dopingove-kontroly>

5 TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVA DOPINGOVÉHO JEDNÁNÍ

5.1 Období před 1. 1. 2010

V období před 1. 1. 2010 byl platný předchůdce dnešního trestního zákona 40/2009 Sb., byl jím zákon č.140/1961 Sb., trestní zákoník, kterému předcházel trestní zákon č. 86/1950 Sb. Tento byl však nahrazen již za 11 let zmíněným zákonem č. 140/1961 Sb., který vešel v účinnost dne 1. 1. 1962 a platil následujících bezmála 50 let. 114 Tento trestní zákon prošel za dobu své platnosti téměř 70 novelizacemi. Od 1. 1. 2010 jej dostal za úkol nahradit současný trestní zákoník, který výrazně změnil a zmodernizoval české státní právo.¹¹⁵

Co se týče oblasti dopingů před 1. 1. 2010, neměla Česká republika v komparaci s vyspělejšími státy Evropy tak dobře a uspokojivě zajištěnou právní stránku problematiky ochrany před nebezpečným zneužitím látek s dopingovými účinky. Dle přijaté mezinárodní úmluvy se Česká republika zavázala, že přijme taková právní opatření, která by zamezila dostupnost dopingových látek, a to zejména ve smyslu jejich výroby, dovozu, obchodu, ale také nabádání nebo dopomáhání k dopingů.¹¹⁶

Díky této skutečnosti přijala vláda usnesení č. 759, kterým uložila Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s dalšími kompetentními odbory vypracovat a následně předložit návrh zákona o dopingů. V tomto návrhu nová právní úprava považovala činy týkající se protiprávního nakládání s látkami s dopingovým účinkem za přečiny v rovině trestně právní. Zároveň se usneslo, že se v rámci zákonodárných úprav zaměří na zamezení šíření mimořádně nebezpečných látek s anabolickým a jiným hormonálním účinkem.¹¹⁷

Bohužel samotný zákon, co by tuto problematiku upravoval, nevznikl, a to i přes to, že se objevily jeho návrhy. Na druhou stranu došlo k integraci trestného činu výroba

¹¹⁴ VAŠÍČEK, Libor. Nová éra trestního práva hmotného: Starý zákon vs Nový zákon. *Epravo.cz* [online]. 31. 12. 2009 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z WWW: <https://www.epravo.cz/top/clanky/nova-era-trestniho-prava-hmotneho-stary-zakon-vs-novy-zakon-59450.html>

¹¹⁵ VANRUCH, P., *Nový trestní zákoník č. 40/2009 Sb.*, In *Pravniradce.ihned.cz* [online]. 21. 10 2009 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z WWW: <https://pravniradce.ihned.cz/c1-38730700-novy-trestni-zakonik-c-40-2009-sb>

¹¹⁶ NEKOLA, J. *Sport a doping*. Velké Přílepy, 2018, s. 116-117 s.

¹¹⁷ NEKOLA, J. *Sport a doping*. Velké Přílepy, 2018, s. 116-117 s.

a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem podle § 288¹¹⁸ trestního zákoníku do nového trestního zákoníku, jenž soudobě nahradil dosavadní trestný čin, který se touto problematikou zabýval a tím byl § 218a trestního zákona č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů.¹¹⁹

Do 1. 1. 2010 tuto skutkovou podstatu trestného činu parciálně řešil trestný čin **podávání anabolických látek mládeži dle § 218a doplněný do trestního zákona novelou č. 290/1993.** ve znění „*Kdo opakovaně nebo ve větší míře podává osobě mladší než osmnáct let anabolika nebo jiné prostředky s anabolickým účinkem k jinému než léčebnému účelu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok*“¹²⁰. Vláda na základě ustanovení § 218b přijala nařízení odkazující vymezení toho, co se považuje za anabolika a jiné prostředky s anabolickým účinkem. Po dobu platnosti trestného činu podle § 218a nebyla skutková podstata tohoto trestného činu v praxi použita, což vypovídá o nízké uplatnitelnosti tohoto zákonného opatření.¹²¹

Problémem bylo, že dosah tohoto trestného činu byl omezen výlučně na jedince, kteří nedovršili 18 let a týkal se pouze podání anabolik nebo jiných prostředků s anabolickým účinkem. Znak k podávání zahrnoval jakýkoliv způsob poskytování uvedených látek osobám mladším 18 let. Tento trestný čin se tedy nevztahoval na jiné způsoby nakládání s těmito látkami, jakým byly například výroba takových látek, přechovávání nebo jejich následné nabízení. Spáchat trestný čin dle § 218a trestního zákona bylo možné buď opakovaně, zde bylo předpokladem několik dílčích útoků, a z hlediska trestně právní teorie se jednalo o tzv. hromadný trestný čin, jehož zákonným znakem je hromadnost. Další možností je spáchání trestného činu ve větší míře, v takovém případě bylo možné spáchat tento trestný čin jednorázově. Dále bylo nezbytné přihlídnout k určitým okolnostem případu, a to především věku a vyspělosti dotčené osoby, škodlivosti konkrétní látky, množství a účinnost anabolických látek nebo jiných prostředků s anabolickým účinkem.¹²²

¹¹⁸ Srov. JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Praha: Leges, 2009. Glosátor. s. 436

¹¹⁹ HRUŠKA, J. *Problematika dopingů v právní rovině s důrazem na trestní právo*. Trestní právo. 2010, s. 11-12

¹²⁰ § 288 výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem odst. 2 písm. b)

¹²¹ HRUŠKA, J. *Problematika dopingů v právní rovině s důrazem na trestní právo*. Trestní právo. 2010, s. 11-13

¹²² HRUŠKA, J. *Problematika dopingů v právní rovině s důrazem na trestní právo*. Trestní právo. 2010, s. 11-12.

Trestní odpovědnost za zmíněný trestný čin nevznikla, pokud anabolika a jiné prostředky s anabolickým účinkem byly použity k léčebným účelům. Anabolické steroidy se používají při léčbě chudokrevnosti, osteoporózy, poruch pohlavního ústrojí a při nedostatku testosteronu v těle.¹²³

5.2 Období po 1. 1. 2010

S novým trestním zákoníkem č. 40/2009 Sb. přišly i výrazné změny v trestním právu hmotném, ve kterém se projevila zásadní změna hodnotového systému české společnosti po roce 1989. Nešlo pouze o další novelizaci trestního zákona č. 140/1961 Sb., ale o úplně nový trestní zákoník s řadou zásadních změn v porovnání s dřívější úpravou. Přineslo to tedy nový svěží vítr do české společnosti, zvláště pak došlo k přesnému vymezení skutkové podstaty trestného činu výroby dle § 288 TZ a jiného nakládání s hormonálním účinkem.¹²⁴

Trestný čin, výroba a jiného nakládání s hormonálním účinkem představuje novou skutkovou podstatu trestného činu, která zahrnuje a značně rozšiřuje stávající právní úpravu obsaženou v § 218a trestního zákona. Důvodová zpráva k § 288 v tomto směru stanovila, že v souladu s usnesením vlády č. 759 ze dne 21. června 2006 se navrhuje úprava trestného činu výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním účinkem, a to v přímé návaznosti na mezinárodní antidopingovou úmluvu ve smyslu sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 57/2005 Sb. m. s., kterým nahrazuje sdělení Ministerstva zahraničních věcí vyhlášené pod č. 119/1996 Sb., o přijetí Antidopingové úmluvy a dále v souladu s § 3 odst. 1 písm. e) zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu ve znění předešlých předpisů, dle něhož bylo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zmocněno vydat antidopingový program.¹²⁵

Z věcného hlediska jsou nezbytná opatření, která by omezila dostupnost látek s dopingovým účinkem, přičemž jedním z takových opatření je i trestněprávní postih některých společensky škodlivých jednání týkajících se nakládání s určitými látkami s dopingovým účinkem, jež nebylo té doby možné trestněprávně postihnout. S ohledem na zmíněný problém se nahrazuje skutková podstata trestného činu „podávání anabolických látek mládeži“ nově zavedenou skutkovou podstatou trestného činu

¹²³ HRUŠKA, J. Doping a trestní právo. České Budějovice, 2018, s. 12

¹²⁴ VANRUCH, P., *Nový trestní zákoník č. 40/2009 Sb.*, In Pravníradce.ihned.cz [online]. 21. 10 2009 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z WWW: <<https://pravnicradce.ihned.cz/c1-38730700-novy-trestni-zakonik-c-40-2009-sb>>

¹²⁵ ŠÁMAL, P., et al. *Trestní zákoník II: §140–421 Komentář*. 1. vydání. Praha, 2010, s. 2655

„výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem“. Vzhledem k rozšířenosti užívání látek s anabolickým nebo hormonálním účinkem s cílem zlepšit fyzickou sílu, zvýhodnit své postavení při sportovní události, vyvstává jeden zásadní problém, a to ten, že při užívání těchto látek může dojít k poškození zdraví jakéhokoliv člověka a nejen osob mladších 18 let, proto omezení skutkové podstaty jen na osoby mladších 18 let není z praktického hlediska dostačující.¹²⁶

5.2.1 Analýza skutkové podstaty trestného činu výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem podle § 288 TZ a výklad vybraných základních znaků

Významnou část jednání, jež je považováno za trestný čin výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním účinkem podle § 288, představuje doping ve sportu. Hlavní charakteristikou tohoto dopingu je požití určitých látek a specifických metod v zájmu zvýšení sportovních výkonů a zkvalitnění projevů fyzické síly. Konsekvencí toho je pak porušování tzv. fair play pravidel spojené se zvýhodněním těch sportovců, jež užívají dopingu, oproti těm, kteří ho neužívají. Zároveň se tak jedná o nepřirozený zásah do životních chodů, který je spojený s rizikem poškození zdraví uživatelů dopingu.¹²⁷

K odstavci 1:

1) Kdo neoprávněně ve větším množství vyrobí, přechovává, doveze, vyveze, proveze, nabídne, prodá, jinému poskytne nebo podá látku s anabolickým nebo jiným hormonálním účinkem za jiným než léčebným účelem, nebo kdo vůči jinému použije metodu spočívající ve zvyšování přenosu kyslíku v lidském organismu nebo jinou metodu s dopingovým účinkem za jiným než léčebným účelem, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

Z pohledu závažnosti trestného činu se jedná o základní skutkovou podstatu trestného činu výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním účinkem podle § 288 odstavce 1 trestního zákoníku, protože jsou zde poprvé zmíněny zákonné znaky tohoto trestného činu. S odkazem na vyjádření v zákoně se jedná o skutkovou podstatu popisnou, poněvadž přesně popisuje znaky již zmíněného trestného činu. Co se týče struktury, je tato skutková podstata trestného činu výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním

¹²⁶ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vydání. Praha, 2012, s. 2906

¹²⁷ DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář. II. díl*, Praha, 2015, s. 2378-2379

účinkem podle § 288 odstavce 1 trestního zákoníku¹²⁸ složitá, a to z důvodu zmnožení znaků, stejného druhu v daném případě se jedná o způsob provedení a použité prostředky.

Objekt trestného činu trestného činu výroby a jiného nakládání s hormonálním účinkem podle § 288 odstavce 1 trestního zákoníku je zájem společnosti zamezit užívání látek s hormonálním či dopingovým účinkem za **jiným než léčebným účelům** (alinea 1) a zájem zabránit **užití metody** spočívající ve zvyšování přenosu kyslíku v lidském organismu nebo jinou metodou s dopingovým účinkem **za jiným než léčebným účinkem**. (alinea 2).

Trestní čin výroby a jiného nakládání s hormonálním účinkem podle § 288 odstavce 1 trestního zákoníku patří do hlavy VII. zvláštní části trestního zákoníku, a to konkrétně mezi trestné činy obecně nebezpečné. Proto lze logicky vyvodit, že prvotním předmětem ochrany ustanovení § 288, vymezující skutkovou podstatu trestného činu výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním účinkem je především život a zdraví lidí.¹²⁹

Objektivní stránka záleží v neoprávněném vyrobení, přechovávání, dovozu, vývozu, průvozu, nabízení, prodeji, poskytnutí nebo podání kterékoliv osobě většího množství látky s anabolickým nebo jiným hormonálním účinkem za **jiným než léčebným účinkem** (alinea 1).

Výrobou látky s hormonálním účinkem se v tomto kontextu rozumí jakýkoliv proces, který vede k získání takové látky. Součástí tohoto procesu výroby je i například čištění takové látky a přeměna jedné takové látky na jinou, stejně jako kroky vedoucí k zvýšení její účinnosti. Jedná se o chemickou výrobu z určitých výchozích chemických látek, přírodních surovin nebo lékařských přípravků. Vyrobít takto lze i jednotlivou dávku takové látky. Nemusí tedy jít o její výrobu způsobem podobajícím se řemeslné nebo dokonce průmyslové výrobě.¹³⁰

Přechováním látky s anabolickým nebo jiným hormonálním účinkem je v zásadě jakákoliv forma jejího držení a nakládání s ní s výjimkou její výroby, nabízení, prodeje, poskytnutí, podání, dovozu, vývozu a průvozu. Zde platí, že ji pachatel může,

¹²⁸ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Praha: Leges, 2009. *Glosátor*. s. 436

¹²⁹ DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář. II. díl*, Praha, 2015, s. 2379

¹³⁰ DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář. II. díl*, Praha, 2015, s. 2382

ale taky nemusí mít přímo u sebe. V tomto případě postačí, že ji má ve své moci (např. ukrytou, nebo uloženou v bankovní schránce). Přechovávání takové látky ve většině případů navazuje na některou z forem nabytí takové látky a končí jejím použitím. Pachatel pak může takovouto látku přechovávat pro sebe, ale může ji také přechovávat pro kohokoliv jiného.¹³¹

Dovozem je určitý proces přepravy určité věci z cizího státu na území České republiky (viz § 128 a násl. celního zákona č. 13/1993 Sb.). Česká republika v souvislosti s členstvím v Evropské unii přistoupila na sdílení společného unijního celního a daňového prostoru s ostatními členskými státy. Tím pádem tato skutečnost modifikuje to, co se ve smyslu § 288 odst. 1 míní dovozem látky s hormonálním účinkem. Může jím totiž být nejen vstup látky na území České republiky, ale i její dovoz do Evropské unie, jímž se vyznačuje její vstup na celní či daňové území Evropské unie.¹³²

Vývozem se zásadně rozumí proces nakládání s určitými věcmi, během něhož opustí území České republiky dle § 197 a násl. celního zákona. V případě, že současně s opuštěním České republiky neopustí přepravovaná látka s hormonálním účinkem celní a daňové území Evropské unie, je ovšem jejím vývozem chápán až její výstup z celního či daňového území Evropské unie, popřípadě její propuštění do režimu vývozu nebo do režimu pasivního zušlechťovacího styku (viz nařízení Evropského parlamentu a Rady Evropské unie č. 952-2013 ze dne 9. října 2013).¹³³

Dle judikatury se pojmem „**doveze**“ rozumí dopravení látky na území České republiky, neboť skutková podstata nevyžaduje, aby se látka skutečně dostala až do dispozice pachatele. Soud dospěl k tomu názoru, že tento krok byl naplněn i v případě pachatele, který nedisponoval touto látkou osobně, ale prostřednictvím jiné osoby, která obsah zásilky neznala, proto sama nemůže být za takový čin trestně odpovědná.¹³⁴

Průvozem látky s hormonálním účinkem je pak míněna její faktická přeprava územím České republiky nebo jiného státu v souvislosti s jejím vývozem do určitého

¹³¹ ŠÁMAL, P., a kol. *Trestní zákoník II. §140 až 421*. Komentář. 2. vydání, Praha, 2012. s. 2868-2869

¹³² DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář. II. díl*, Praha, 2015, s. 2383

¹³³ DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář. II. díl*, Praha, 2015, s. 2383

¹³⁴ Rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 6 uveřejněné pod sp. zn. 41 T 90/2012

státu nebo s jejím dovozem z něj. I při průvozu látky s hormonálním účinkem se tato látka ve finální fázi pohybuje přes hranice.¹³⁵

Dovoz, vývoz a průvoz látky mají společné to, že jejich podstatou je faktické přemísťování takové látky, a to buď mezi konkrétními místy, určitými regiony nebo dokonce mezi jednotlivými státy. Obecně vzato je ve smyslu § 288 míněno dovozem, vývozem, průvozem zakázané látky buď její pohyb přes hranici České republiky nebo v určitých případech i její pohyb přes hranici celního či daňového území Evropské unie. S tím je spojen také její pohyb uvnitř tohoto území z jedné z jeho oblastí do jiné.¹³⁶

Nabízením je míněn záměr či projev připravenosti dát komukoliv látku s anabolickým nebo jiným hormonálním účinkem. Projev nabízení může být jak výslovný, tak konkludentní a musí být pachatelem adresován kterékoliv jiné osobě než jemu samotnému. Trestný čin dle § 288 je dokonán již učiněním nabídky, plně postačí i jednorázová nabídka. Ta totiž může, ale nemusí dále směřovat k prodeji takové látky. Dále se může jednat o nabídku bezplatného předání látky, čili o obdarování nebo zapůjčení. Prodej je výslovně uveden mezi trestněprávně postižitelnými formami nakládáním s látkami s hormonálním účinkem, zatímco dar a půjčka nikoliv, lze je však zahrnout pod opatření takové látky jiné osobě.¹³⁷

Prodejem se v tomto kontextu rozumí převod látky s anabolickým nebo jiným hormonálním účinkem na někoho jiného za sjednanou protihodnotu. Podle § 288 dochází k naplnění tohoto znaku faktickým předáním dané látky novému nabyvateli. Samotným prodejem není míněn jen prodej osobě, která danou látku hodlá užívat, ale je jím míněn i převod na kohokoliv jiného, a to včetně překupníka nebo dealera.¹³⁸

Poskytnutím látky s anabolickým nebo jiným hormonálním účinkem jinému se rozumí jakékoliv její předání někomu jinému jinak než prodejem. Jedná se tak například o výměnu látky za jinou věc nebo při obdarování a půjčení této látky.¹³⁹

Podáním látky s anabolickým nebo jiným hormonálním účinkem jinému se rozumí jakýkoliv způsob jejího poskytnutí jiné osobě, a to k jejímu bezprostřednímu užití. Jedná se například o nalití tekuté látky do sklenice k vypití osobě, pro kterou je

¹³⁵ Z nařízení vlády č. 454/2009 Sb, ze dne 7. prosince 2009

¹³⁶ ŠÁMAL, P., a kol. *Trestní zákoník II. §140 až 421. Komentář*. 2. vydání, Praha, 2012. s. 2866

¹³⁷ DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář. II. díl*, Praha, 2015, s. 2382

¹³⁸ ŠÁMAL, P., a kol. *Trestní zákoník II. §140 až 421. Komentář*. 2. vydání, Praha, 2012. s. 2868

¹³⁹ Z nařízení vlády ř. 454/2009 Sb, ze dne 7. prosince 2009

látka určena, předání takové látky v pilulce k jejímu spolknutí, nebo popřípadě aplikací takové látky injekcí.¹⁴⁰

Ve vztahu k látkám s hormonálním účinkem není zakotvena žádná privilegovaná skutková podstata, která by dopadala na případy jejich přechovávání pro vlastní potřebu, podobně jako je tomu ve vztahu k omamným a psychotropním látkám. Navíc je širší záběru trestně postižitelných forem neoprávněného nakládání s nimi užší o to, že samotné jejich opatření si pachatelem není trestné, trestné je až jejich přechovávání.¹⁴¹

Větší množství trestní zákoník sám nevymezuje. Z povahy věci nemůže jít o jednu jedinou dávku takové látky, v zásadě se však může jednat o jakékoliv množství ji přesahující. Podle nařízení vlády č. 454/2009 Sb.¹⁴² se větším množstvím u látek s anabolickým a jiným hormonálním účinkem dle § 288 rozumí více než jeden blister, injekce nebo podobné obvyklé nedělitelné balení léků obsahujícího zakázané látky nebo obdobné množství ve speciálním dopingovém přípravku.¹⁴³

Za Látky s hormonálním účinkem se považují dle § 289 odst. 4:

- a) Anabolické látky (androgenní anabolické steroidy, ostatní anabolické látky),
- b) Některé hormony a příbuzné látky (erythropenin, růstový hormon, gonadotropiny, inzulín, kortikotropiny),
- c) Látky s antiestrogenní aktivitou.¹⁴⁴

Tyto uvedené látky jsou ve své podstatě látkami hormonálními, z nichž některé obsahují anabolický účinek a ostatní mají účinek jiný, například uvolňují některé další látky, stimulují účinnost, působí na metabolismus, apod.¹⁴⁵

Jiný než léčebný účel, zde pachatel trestného činu podle § 288 musí dispozicemi s danými látkami sledovat jiný než léčebný účel (cíl). Tím ve většině případů bývá cíl zvýšit sportovní výkon jedince, který netrpí žádným onemocněním, jenž by vyžadovalo léčebnou péči spojenou s aplikací některé takové látky. V tomto případě se jako zvlášť přitěžující okolnost chápe aplikování těchto látek lékařem nebo

¹⁴⁰ ŠÁMAL, P., a kol. *Trestní zákoník II. §140 až 421. Komentář*. 2. vydání, Praha, 2012, s. 2868

¹⁴¹ DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář. II. díl*, Praha, 2015, s. 2384

¹⁴² FENYK, J., et al. *Trestní zákoník a trestní řád: průvodce trestněprávními předpisy a judikaturou. I. díl trestní zákoník*. Praha, 2010, s. 1067

¹⁴³ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník II. §140 až 421. komentář*. 2. vydání, Praha, 2012, s. 2917

¹⁴⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník II. §140 až 421. komentář*. 1. vydání, Praha, 2010, s. 2656

¹⁴⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník II. §140 až 421. komentář*. 1. vydání, Praha, 2010, s. 2656

jiným zdravotnickým pracovníkem právě s cílem aplikace takové látky za jiným než léčebným účelem.¹⁴⁶

Není proto trestné, když lékař podá komukoliv látku s hormonálním účinkem a to jen a pouze k terapeutickým účelům (**terapeutická výjimka**) při řádném dodržení všech diagnostických a dalších pravidel léčení.¹⁴⁷

Objektivní stránka spočívá v použití metody za **jiným než léčebným účinkem** vůči jinému. (alinea 2).

Použitím takových **dopingových metod** je ve smyslu § 288 míněno jejich faktické uplatnění na konkrétní osobě za jiným než léčebným účelem. Plně přitom postačí, když se tak stane při splnění ostatních znaků daného trestního činu a to v jednom jediném případě vůči jedné jediné osobě. Tato osoba není za užití takové metody trestně postižitelná. Pachatelem tohoto trestného činu je naopak ten, kdo aplikuje metodu na kteroukoliv osobu. Za jiným než léčebným účelem.¹⁴⁸

Při **Zvyšování přenosu kyslíku v organismu** (krevní doping), dojde k navýšení počtu erytrocytů v krvi, tím pádem se touto metodou umožní dopravení více kyslíku ke svalovým skupinám. Díky této metodě dochází ke zlepšení sportovní výkonnosti až na několik týdnů. Krevní doping představuje nitrožilní aplikaci vhodné krve dárce nebo krve vlastní.¹⁴⁹

Genový doping spočívá v tom, že je zásahem do dědičné informace posílena nebo utlumena funkce vybraného genu, což má za následek ovlivnění produkce vybrané bílkoviny. Díky této metodě se stalo prakticky nemožným úkonem rozlišení bílkoviny přirozeného původu od té, která byla stvořena následkem genové manipulace. Kupříkladu by mohla takováto situace nastat v souvislosti s erythropoetinem (EPO), který je-li aplikován injekčně je při kontrolách běžně zjištělný, avšak v případě nastartování zvýšené produkce tohoto hormonu přímo v ledvinách sportovce, by takové zakázané jednání mohlo zůstat neodhaleno.¹⁵⁰

¹⁴⁶ DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář. II. díl*, Praha, 2015, s. 2385

¹⁴⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník II. §140 až 421. komentář*. První vydání Praha: C.H. Beck, 2010. S. 2657

¹⁴⁸ DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář. II. díl*, Praha, 2015, s. 2385

¹⁴⁹ PYŠNÝ, L. *Doping, zdraví, výkon*. Praha, 1999, s. 57

¹⁵⁰ HRUŠKA, J. *Doping a trestní právo*. České Budějovice, 2018, s. 5

Subjekt trestného činu je obecný. Okruh pachatelů tohoto trestného činu není žádným způsobem omezen, může jím být kdokoli, kdo je trestně odpovědný. Pachatelem nemůže být právnická osoba.¹⁵¹ Pachatelem není ten, kdo sám takovou látku užije nebo takovou metodu na sobě použije.¹⁵²

Z hlediska **subjektivní stránky** trestného činu výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním účinkem, kde se vyžaduje úmyslná forma zavinění. Vzhledem k tomu, že pachatel musí vždy sledovat určitý cíl (účel), který je jiný než léčebný, nepostačí zde úmysl nepřímý (viz eventuelní §15 odst. 1 písm. b TZ), vyžadován proto bude třeba úmysl přímý (viz §15 odst. 1 písm. a TZ)¹⁵³ Úmyslné zavinění musí zahrnovat všechny znaky charakterizující neoprávněnou výrobu, přechovávání, dovoz, vývoz, průvoz, nabízení, prodej, poskytnutí jinému a podání jinému látky s anabolickým nebo jiným hormonálním účinkem nebo použití metody s dopingovým účinkem.¹⁵⁴

K odstavci 2:

(2) Odnětím svobody na jeden rok až tři léta bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen **organizované skupiny**,*
- b) spáchá-li takový čin vůči **dítěti mladšímu patnácti let**, nebo*
- c) spáchá-li takový čin ve **značném rozsahu** vůči **dítěti staršímu patnácti let**.*

Z pohledu závažnosti je skutková podstata tohoto trestného činu (v odst. 2) kvalifikovaná. Je to dáno tím, že zde dochází k rozšíření základní skutkové podstaty trestného činu, konkrétně o znak členství v organizované skupině, spáchání trestného činu vůči dítěti mladšímu patnácti let a spáchání tohoto trestného činu ve značném rozsahu vůči dítěti staršímu patnácti let (zvláště přitěžující okolnosti).

Písmeno a)

Organizovanou skupinou je míněno sdružení více osob (nejméně tří), které charakterizuje určitá dělba úkolů, plánovitost a koordinovanost mezi nimi, což má za následek zvýšení šance, úspěšného provedení trestného činu a to jak v důsledku škodlivosti, tak v důsledku závažnosti. V organizované skupině lze provést pouze jediný

¹⁵¹ DRAŠTÍK, A., et al. Trestní zákoník: komentář. II. díl, Praha, 2015, s. 2385-2386

¹⁵² ŠÁMAL, P. a kol. Trestní právo hmotné. 8.vyd. Praha, 2016, s. 815

¹⁵³ ŠÁMAL, P. Trestní zákoník II. §140 až 421. komentář. 1. Vydání, Praha, 2010. s. 2657

¹⁵⁴ DRAŠTÍK, A., et al. Trestní zákoník: komentář. II. díl, Praha, 2015, s. 2386

trestný čin, tím pádem sdružení jejich členů v ní nemusí mít trvalejší povahu. Začátek členství ve skupině nemusí být spojován s žádným formálním aktem nebo výslovným přijetím, dokonale postačí neformální faktické nebo aktivní zapojení do její činnosti. Může se zde objevit termín spolupachatelství nebo účastenství na trestném činu, kterého se dopouští osoby, jež jsou součástí organizované skupiny. Členem organizované skupiny může být i právnická osoba. Členstvím v organizované skupině se chápe jako začlenění do její struktury, nepostačí tedy napojení na organizovanou skupinu, ale samotné faktické začlenění do její struktury, které může být i neformální.¹⁵⁵

V tomto případě se jedná se o jinou skutečnost, která rozvíjí způsob provedení trestného činu, ve smyslu § 17 písm. b) trestního zákoníku. Z logiky věci se vyžaduje úmyslná forma zavinění.

Písmeno b)

Trestný čin je spáchán **vůči dítěti mladšímu patnácti let**. Předmětem útoku je zde dítě, kterým se dle § 126 rozumí osoba mladší osmnácti let, pokud trestní zákon nestanoví jinak. Jinak trestní zákon stanoví v § 288 odst. 2 písm. b), když jako předmět útoku požaduje dítě mladší patnácti let (například sedmnáctileté dítě by způsobilým předmětem útoku pachatele býti nemohlo).¹⁵⁶

V tomto případě se jedná o jinou skutečnost podle § 17 písm. b) TZ. K tomuto znaku postačí zavinění z nedbalosti

Písmeno c)

Trestný čin je spáchán ve **značném rozsahu vůči dítěti staršímu patnácti let**. Pojem **značný rozsah** trestní zákoník nijak nespécifikuje, co se míní značným rozsahem takového činu. Při posuzování toho, zda k naplnění tohoto znaku došlo, se musí zohlednit jak kvalitativní, tak kvantitativní hledisko. Vyjádřením kvantitativního hlediska je množství daných hormonálních látek, se kterými bylo nezákonně nakládáno.¹⁵⁷

V tomto případě jedná se o jinou skutečnost podle § 17 písm. b) TZ. K tomuto znaku postačí zavinění z nedbalosti.

¹⁵⁵ DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář. II. díl*, Praha, 2015, s. 2386

¹⁵⁶ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník II. §140 až 421. komentář*. Druhé vydání Praha: C.H. Beck, 2010. S. 2911

¹⁵⁷ DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář. II. díl*, Praha, 2015, s. 2389

K odstavci 3:

3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 **těžkou újmu na zdraví**,

b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného **značný prospěch**,

c) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let,

d) spáchá-li takový čin jako **lékař** nebo **jiná způsobilá zdravotnická osoba**.

Z pohledu závažnosti je skutková podstata tohoto trestného činu (v odst. 3) kvalifikovaná. Je to dáno tím, že zde dochází k rozšíření základní skutkové podstaty trestného činu, konkrétně o znak způsobení těžké újmy na zdraví, získání značného prospěchu, ve značném rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let, spáchání tohoto činu lékařem nebo jinou způsobilou zdravotnickou osobou.

Písmeno a)

Těžkou újmou na zdraví je chápáno dle § 122 TZ jen vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění. Za těchto podmínek je těžkou újmou na zdraví.¹⁵⁸

a) zmrzačení,

b) ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti,

c) ochromení údu,

d) ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí,

e) poškození důležitého orgánu,

f) zohyzdění,

g) vyvolání potratu nebo usmrcení plodu,

h) mučivé útrapy, nebo

i) delší dobu trvající porucha zdraví.

¹⁵⁸ Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník.

Jedná se o těžší následek ve smyslu § 17 písm. a) TZ. Z hlediska zavinění k tomuto znaku je možná pouze nedbalost.

Naopak při úmyslném způsobení těžké újmy na zdraví by se jednalo o souběh dvou trestných činů, a to trestného činu výroby dle § 288 TZ a jiného nakládání s látkami s hormonálním účinkem a trestního činu těžkého ublížení na zdraví podle § 145 TZ.¹⁵⁹

Podle judikatury se o delší dobu trvající poruchu zdraví jedná v případě jejího trvání nejméně v délce šesti týdnů. Takové vážné onemocnění nebo porucha zdraví je považována za velmi znatelnou újmu v běžném způsobu života poškozeného.¹⁶⁰

Písmeno b)

Značným prospěchem je míněn peněžitý prospěch dosahující nejméně 500 000 Kč. Jedná se o jinou skutečnost podle § 17 písm. b) TZ. Z dikce zákona vyplývá požadavek na úmyslnou formu zavinění. K dokonání trestného činu podle § 288 odst. 1, odst. 3 písm. b) není potřeba, aby pachatel nebo někdo jiný dosáhl skutečného značného prospěchu, dostačující je, když pachatel jedná v úmyslu dosáhnout tohoto prospěchu.¹⁶¹

Písmeno c)

Pojem **dítě mladší patnácti let** (viz odst. 3).

Značným rozsahem se rozumí pojem, který trestní zákoník nijak nespécifikuje, co se míní značným rozsahem takového činu. Při posuzování toho, zda k naplnění tohoto znaku došlo, se musí zohlednit jak kvalitativní, tak kvantitativní hledisko. Vyjádřením kvantitativního hlediska je množství daných hormonálních látek, se kterými bylo nezákonně nakládáno.¹⁶²

Jedná se o jinou skutečnost podle § 17 písm. b) TZ. Z dikce zákona vyplývá požadavek na úmyslnou formu zavinění.

¹⁵⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník II. §140 až 421*. Komentář. 2. vydání, 2012, s. 2910-2912

¹⁶⁰ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR uveřejněné pod č. 400/2013 Sb. rozh. tr.

¹⁶¹ DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář. II. díl*, Praha, 2015, s. 2388-2389

¹⁶² DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář. II. díl*, Praha, 2015, s. 2389

Písmeno d)

Spáchání trestného činu **lékařem** je považováno za zvlášť přitěžující okolnost, neboť tyto osoby jsou dobře obeznámeny s účinky hormonálních látek a zakázaných dopingových metod, a to i se zdravotními riziky jejich používání. **Lékař** je fyzická osoba s řádně ukončeným vysokoškolským studiem na lékařské fakultě vysoké školy s akademickým titulem MUDr. ve smyslu §46 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Přestože jsou tyto znaky povinny postupovat lege artis, tuto konkrétní povinnost při páchání trestného činu záměrně porušují, když aplikují zejména sportovcům uvedené látky, a to v případech, kdy není z lékařského hlediska důvod je aplikovat.¹⁶³

V tomto případě se jedná se o jinou skutečnost, která rozvíjí způsob provedení trestného činu, ve smyslu § 17 písm. b) trestního zákoníku. Z logiky věci se vyžaduje úmyslná forma zavinění.

K odstavci 4:

4) Odnětím svobody na pět let až dvanáct let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt,

b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo

c) spáchá-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.

Z pohledu závažnosti je skutková podstata tohoto trestného činu (v odst. 4) kvalifikovaná. Je to dáno tím, že zde dochází k rozšíření základní skutkové podstaty trestného činu, konkrétně jde o znak způsobením těžké újmy na zdraví minimálně dvěma osobám, či smrti, získání prospěchu velkého rozsahu a spáchání trestného činu organizovanou skupinou působící ve více státech.

Písmeno a)

Pojem **těžká újma na zdraví** viz odst. 3

¹⁶³ DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář. II. díl*, Praha, 2015, s. 2389

V tomto případě se jedná o těžší následek ve smyslu § 17 písm. a) TZ. Z hlediska zavinění k tomuto znaku postačí nedbalost

Z právního hlediska se **smrtí** rozumí stav organismu, jenž byl vyvolaný zastavením jeho životně důležitých funkcí a bylo prokázáno, že nemůže dojít k jejich obnovení, jinak řečeno návratu do života. Je nezbytně nutné přesně stanovit moment, kdy k smrti došlo, je to důležité pro trestní právo a to z důvodu posouzení trestní odpovědnosti pachatele.¹⁶⁴

V tomto případě se jedná o těžší následek ve smyslu § 17 písm. a) TZ. z hlediska zavinění k tomuto znaku je možná pouze nedbalost.

Písmeno b)

Prospěchem velkého rozsahu, se rozumí zisk vyjádřený v penězích, který je nejméně 5 000 000 Kč. Pachatel zde může jednat jak v zájmu nabytí takového prospěchu pro sebe samého, tak pro jakoukoliv jinou osobu.¹⁶⁵

K dokonání trestného činu podle § 288 odst. 1, odst. 3 písm. b) není potřeba, aby pachatel nebo někdo jiný dosáhl skutečného značného prospěchu, dostačující je, když pachatel jedná v úmyslu dosáhnout tohoto prospěchu

Písmeno c)

K zařazení této zvlášť přitěžující okolnosti došlo z důvodu organizovaného páchaní této trestné činnosti, v případě že se tak děje na mezinárodní úrovni. Pro naplnění tohoto znaku se vyžaduje, aby organizovaná skupina byla činná alespoň ve dvou státech¹⁶⁶. Tím se rozumí nejméně dva státy, přičemž jeden z nich může být Česká republika. Organizovaná skupina, se kterou je pachatel ve spojení, může působit přímo v České republice. Pachatel nemusí být členem takové skupiny.¹⁶⁷

V tomto případě se jedná o jinou skutečnost, která rozvíjí způsob provedení trestného činu, ve smyslu § 17 písm. b) trestního zákoníku. Z logiky věci se vyžaduje úmyslná forma zavinění.

¹⁶⁴ DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář I. díl (§ 1 až § 232)*. Praha, 2015, s. 850

¹⁶⁵ DRAŠTÍK, A., et al. *Trestní zákoník: komentář. II. díl*, Praha, 2015, s. 2391

¹⁶⁶ JELÍNEK, J. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. 6. vydání. Praha: Leges, 2016. S. 437

¹⁶⁷ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník II. §140 až 421. Komentář. 2. vydání*, Praha, 2012. s. 2874-2875

ZÁVĚR

Autor se v bakalářské práci zabýval problémem dopingového jednání. Za tímto účelem nejprve vymezil pojem doping a následně prezentoval jeho jednotlivé projevy

V teoretické části je řešen pojemem doping a jeho vztah k sportu. Autor se dále zabýval historií dopingů a dopingového jednání. V této části práce autor řešil začátky dopingů ve sportu. Autor se zaměřil na pojem státem řízený doping, a to jak v NDR, tak v České republice.

V praktické části autor charakterizoval právní instrumenty (např. Úmluva UNCESCO, antidopingový kodex apod.), za pomoci, kterých je veden boj proti dopingům, a to jak ve světě, tak v České republice. Dle sportovního práva existují antidopingová pravidla a sankce, podle kterých se provinilý sportovec následně trestá. Při porušení takovýchto pravidel, ze kterých vyplývá, že jsou poměrně benevolentní vůči těm, kteří se proviní, jedná se především o výši trestu za toto dopingové jednání, kdy je maximální doba trestu 4 roky zákazu činnosti. Přísnější tresty přichází v úvahu až při opakovaném porušení dopingových pravidel.

V následující kapitole se autor zaměřil na vztah problematiky dopingů a trestního práva v České republice. Před datem 2010, kdy byl v účinnosti starý trestní zákon č. 140/1961 Sb. existovala trestněprávní úprava v podobě § 218a trestného činu podávání anabolických látek mládeži která byla zcela neúčinná. Bylo to z důvodu, že se toto protiprávní jednání vztahovalo pouze na osoby mladší 18 let. Po 1. 1. 2010 vstoupil v účinnost nový trestní zákon č. 40/2009 Sb., ve kterém došlo k vytvoření a následném začlenění trestného činu dle § 288 TZ výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním nebo jiným účinkem, jej lze vzhledem ke koncepci znaků skutkové podstaty tohoto trestného činu považovat za způsobilý k postihu tohoto protiprávního jednání, neboť nabyl mnohem více znaků oproti předešlé právní úpravě, a to především tím, že obsáhl celou škálu nových protiprávních jednání, (např. výroby, dovozu, obstarání, atd.) které právní úprava z let minulých postrádala.

Cíl bakalářské práce byl stanoven poměrně široce, jelikož se sestával z několika aspektů. Autor práce jej naplnil zejména tím, že v souladu s projektem bakalářské práce provedl analýzu skutkové podstaty trestného činu výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním nebo jiným hormonálním účinkem dle § 288 TZ, čímž jasně vymezil jednání trestněprávní odpovědnosti k předmětu trestného činu.

Současnou trestně právní úpravu spojuje tato plně dostačující a umožňující účinný postih dopingového jednání. Za nedostatek považuji v oblasti správně právní absenci korespondujícího přestupku, jímž by bylo možné postihnout totožné protiprávní jednání, pokud by se jej pachatel dopustil v menším množství

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

- 1) DIMEO, Paul. A History of Drug Use in Sport 1876-1976: Beyond Good and Evil. New York: Routledge, 2007. 160 s. ISBN 978-0-415-35772-2.
- 2) DRAŠTÍK, A., et al. Trestní zákoník. Komentář. II. díl. Praha: Wolters Kluwe, a. s., 2015, 1696 s. ISBN 978-80-7478-790-4
- 3) DRAŠTÍK, A., et al. Trestní zákoník: Komentář I. díl (§ 1 až § 232). Praha: Wolters Kluwer, 2015. 1490 s. ISBN 978-80-7478-790-4
- 4) FENYK, J., et al. Trestní zákoník a trestní řád: průvodce trestněprávními předpisy a judikaturou I. díl trestní zákoník. Praha: Linde Praha, 2010. 1305 s. ISBN 978-80-7201-804-4.
- 5) HNÍZDIL, J., Třešňák, P., BUŠTA, P. Doping aneb Zákulisí vrcholového sportu. Praha: Grada, 2000. Strom života. 152 s. ISBN 80-7169-776-1.
- 6) HRUŠKA, J. Doping a trestní právo. In Sborník z mezinárodní vědecké konference Udržitelný rozvoj IX: Evropa svobody, bezpečnosti a práva ze dne 11. 4. - 13. 4. 2018 – Vybrané konsekvence bezpečnostních a právních věd (recentní kurz). České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2018, s. 32-41, s. 175, ISBN 978-80-7556-039-1
- 7) HRUŠKA, J., (2010). Problematika dopingu v právní rovině s důrazem na trestní právo. Trestní právo. 2010, roč. 14, č. 1, s. 17-24. ISSN 1211-2860
- 8) JELÍNEK, J., a kol.: Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 7. vydání. Praha: Leges, 2017, 1312 s. ISBN 978-80-7502-230-1
- 9) NEKOLA, J. Sport a doping. Velké Přílepy: Olympia, 2018. 175 s. ISBN 978-80-7376-539-2.
- 10) NEKOLA, J., Doping a sport. Praha: Olympia, 2000, 130 s. ISBN 80-7033-137-2.
- 11) NEKOLA, J., Prevence dopingu ve sportu: učební texty pro trenérskou školu FTVS UK v Praze. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2008. 115 s. ISBN 978-80-86317-56-4.
- 12) NOVOTNÝ, F., a kol. Trestní právo hmotné. 4. vydání. Praha: Aleš Čeněk, s.r.o., 2017, 374 s. ISBN 978-80-7380-651-4
- 13) PROUZA, D., Trestní zákoník. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, 1280 s. ISBN 978-80-7400-187-1
- 14) PYŠNÝ, L., Doping, zdraví, výkon. Praha: Karolinum, 1999. 104 s. ISBN 80-7184-813-1.

- 15) PYŠNÝ, L., *Doping: rizika zneužití: zakázané prostředky v kondičním i vrcholovém sportu*. Praha: Grada, 2006. 96 s. ISBN 80-247-1702-6
- 16) ŠÁMAL, P., et al. *Trestní zákoník II: §140–421 Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2010. 3285 s. ISBN 978-80-7400-178-9.
- 17) ŠÁMAL, P., et al. *Trestní zákoník II: Zvláštní část (§140-421)*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. 3586 s. ISBN 978-80-7400-428-5.
- 18) ŠÁMAL, P., NOVOTNÝ, O., GŘIVNA, T., et al. *Trestní právo hmotné*. 8. přeprac. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 1050 s. ISBN 978-80-7552-358-7

Elektronické zdroje

- 1) ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Česká charta proti dopingu* [online]. Praha. 2018, [cit. 2019-03-29]. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/ceska-charta-proti-dopingu>
- 2) ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Průběh dopingové kontroly*, In *antidoping.cz* [online]. 2019 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/prubeh-dopingove-kontroly>
- 3) ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Seznam zakázaných látek a metod* In *antidoping.cz* [online]. [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/cs/seznam-zakazanych-latek-a-metod-dopingu>
- 4) ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Seznam zakázaných léků* In *antidoping.cz* [online]. [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/cs/zakazane-leky>
- 5) ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice*. 79 s. [online]. Praha: Antidopingový výbor ČR. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na WWW: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf
- 6) ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Světový antidopingový kodex*, [online]. Praha: Antidopingový výbor České republiky 2015. Mezinárodní standard pro testování a vyšetřování. 256 s. dostupné ve formátu pdf na WWW: <http://www.antidoping.cz/cs/svetovy-antidopingovy-kodex>
- 7) ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Úmluva UNESCO*. In *antidoping.cz* [online]. [cit. 2019-03-25]. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/cs/umluva-unesco>
- 8) ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR, *Definice dopingu*. In *antidoping.cz* [online]. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/co-je-to-doping>

- 9) ANTIDOPINGOVÝ VÝBOR ČR., *Kdo jsme.*, In [antidoping.cz](http://www.antidoping.cz) [online]. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/kdo-jsme>
- 10) CAHA, Jan. *Sport versus doping* In aktin.cz [online]. 2012 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <https://aktin.cz/1252-sport-versus-doping>
- 11) CANADIAN CENTRE FOR ETHICK IN SPORTS, *World Anti-Doping Program* In cces.ca [online]. 2019 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <https://cces.ca/world-anti-doping-program>
- 12) ČESKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR, *Český klub fair play*. In olympic.cz [online]. [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <https://www.olympic.cz/text/22--cesky-klub-fair-play>
- 13) ČTK. *Slavný Jalabert údajně během Tour de France v roce 1998 dopyoval* [online]. 25. 6. 2013 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: https://www.lidovky.cz/sport/ostatni-sporty/slavny-cyklista-jalabert-udajne-behem-tour-de-france-v-roce-1998-dopyoval.A130625_132727_in-sport-ostatni_mih
- 14) ČTK., *Trest za korupci ve fotbale: 19 odsouzených ovlivňovalo zápasy nižších soutěží, dostali podmínky*. Aktualně.cz [online]. 2016 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <https://zpravy.aktualne.cz/regiony/stredocesky/soud-udelil-podminky-vsem-19-obzalovanim-ovlivnovali-vysledk/r~654bb72e5a3b11e68afb002590604f2e/?redirected=1552326717>
- 15) ERBAN, Ondřej. *Státem řízený doping v ČSSR aneb strůjce nepřekonatelných rekordů. ČESKÁ TELEVIZE* [online]. Praha, 2014, 9. 3. 2014 [cit. 2019-03-24]. Dostupné z WWW: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/archiv/statem-rizeny-doping-v-cssr-aneb-strujce-neprekonatelnych-rekordu/5be0d12f0d663b6fe830221d>
- 16) HAINDLOVÁ, M., *Doping ve sportě – historie a současnost: 1. HISTORIE DOPINGU*. In epi.sk [online]. 2012. [cit. 2019-03-17]. Dostupné z WWW: <http://www.epi.sk/odborny-clanok/Doping-ve-sporte-historie-a-soucasnost.htm>
- 17) JADRNÝ, P. *U nás se za dopingem udělala tlustá čára, důkazy z dob totality se zlikvidovaly, říká člen výboru*. In [IROZHLAS](http://irozhlas.cz) [online]. Praha, 2018, 18. 2. 2018 [cit. 2019-03-24]. Dostupné z WWW: https://www.irozhlas.cz/sport/ostatni-sporty/statem-rizeny-doping-ceskoslovensko-bugar-kratochvilova-fibingerova_1802180700_pj
- 18) MACEK, T., NOHEJL, T. *Jsou důkazy, že stát podporoval doping*. IDNES.cz [online]. Praha, 2005, 24. 5. 2005 [cit. 2019-03-25]. Dostupné z

- WWW: https://www.idnes.cz/sport/ostatni/jsou-dukazy-ze-stat-podporoval-doping.A050523_200605_sporty_no
- 19) MÁDL, L. *Dopuj za vlast, posílíš mír!* Aktuálně.cz [online]. 2014, 16. 3. 2014 [cit. 2019-03-25]. Dostupné z WWW: <https://zpravy.aktualne.cz/denik-insider/dopuj-za-vlast-posilis-mir/r~i:insider:article:34620/?redirected=1553514706>
- 20) MALOVIČ, P., SEPEIŠOVÁ, S., *Z historie dopingů* [online]. 28. 2. 2013 [cit. 2019-03-17]. Dostupné z WWW: http://www.ucps.sk/Z_historie_dopingu
- 21) NADA: *THE WORLD ANTI-DOPING CODE (WADC)* [online]. 2019 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <https://www.nada.de/en/legal-matters/anti-doping-code/world-anti-doping-code/>
- 22) NEKOLA, J. *MEZINÁRODNÍ ÚMLUVA PROTI DOPINGU VE SPORTU UNESCO: Základní informace o Úmluvě*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007 [cit. 2019-03-25]. Dostupné z WWW: <http://www.msmt.cz/sport/mezinarodni-umluva-proti-dopingu-ve-sportu-unesco>
- 23) NOVOTNÝ, Jan. *Doping ve sportu: Zakázané metody dopingů* [online]. Praha: Fakulta sportovních studií, Masarykova univerzita, 2009 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <https://is.muni.cz/do/fsps/e-learning/kapitolysportmed/pages/17-3-doping.html>
- 24) STRYCHNIN [online]. [cit. 2019-03-17]. Dostupné z WWW: <https://www.extc.cz/strychnin.html>
- 25) ŠTURBOVÁ, D., ČTK. *Ronaldo nemusí do vězení. Za daňové úniky má podmínku a vysokou pokutu* IDNES.cz [online]. 2019, 22. 1. 2019 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: https://www.idnes.cz/revue/spolecnost/cristiano-ronaldo-fotbalista-dane-podminka-soud-pokuta-juventus-trest.A190122_130700_lidicky_sub
- 26) U.S. ANTI-DOPING AGENCY, *Urine sample collection proces.*, usada.org [online]. [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <https://www.usada.org/testing/sample-collection-process/blood/>
- 27) UNESCO, *WHAT IS DOPING?* [online]. [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/anti-doping/youth-space/what-is-doping/>
- 28) VALEŠ, P., *Vše o dopingů 1: Historie*. [online]. 2005 [cit. 2019-01-24]. Dostupné z WWW: http://www.etriatlon.cz/22066_vse_o_dopingu_1_historie.htm
- 29) VANRUCH, P., *Nový trestní zákoník č. 40/2009 Sb.*, In Právníradce.ihned.cz [online]. 21. 10 2009 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z WWW: <https://pravnicradce.ihned.cz/c1-38730700-novy-trestni-zakonik-c-40-2009-sb>

- 30) VAŠÍČEK, Libor. Nová éra trestního práva hmotného: Starý zákon vs Nový zákon. *Epravo.cz* [online]. 31. 12. 2009 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/nova-era-trestniho-prava-hmotneho-stary-zakon-vs-novy-zakon-59450.html>>
- 31) WORLD ANTI-DOPING AGENCY, *The code* [online]. 2019 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <<https://www.wada-ama.org/en/what-we-do/the-code>>
- 32) WORLD ANTI-DOPING AGENCY, *Who we are*. In *Wada-ama.org* [online]. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.wada-ama.org/en/who-we-are>>
- 33) KLEKNER, R. *Skandál, který nemá srovnání. Z čeho vyrostla ruská dopingová aféra a kdo jsou další hříšníci*. *Aktuálně.cz* [online]. 2017. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/sedmihlava-san-jmenem-doping-pouzivane-latky-a-nejznamejsi-p/r~03488d48daa711e7af7dac1f6b220ee8/?redirected=1555404085>>
- 34) Průvodce bojem proti doping. [online]. [cit. 2019-03-11]. Dostupné z: <http://www.antidoping.cz/documents/pruvodce.pdf>

Legislativní dokumenty

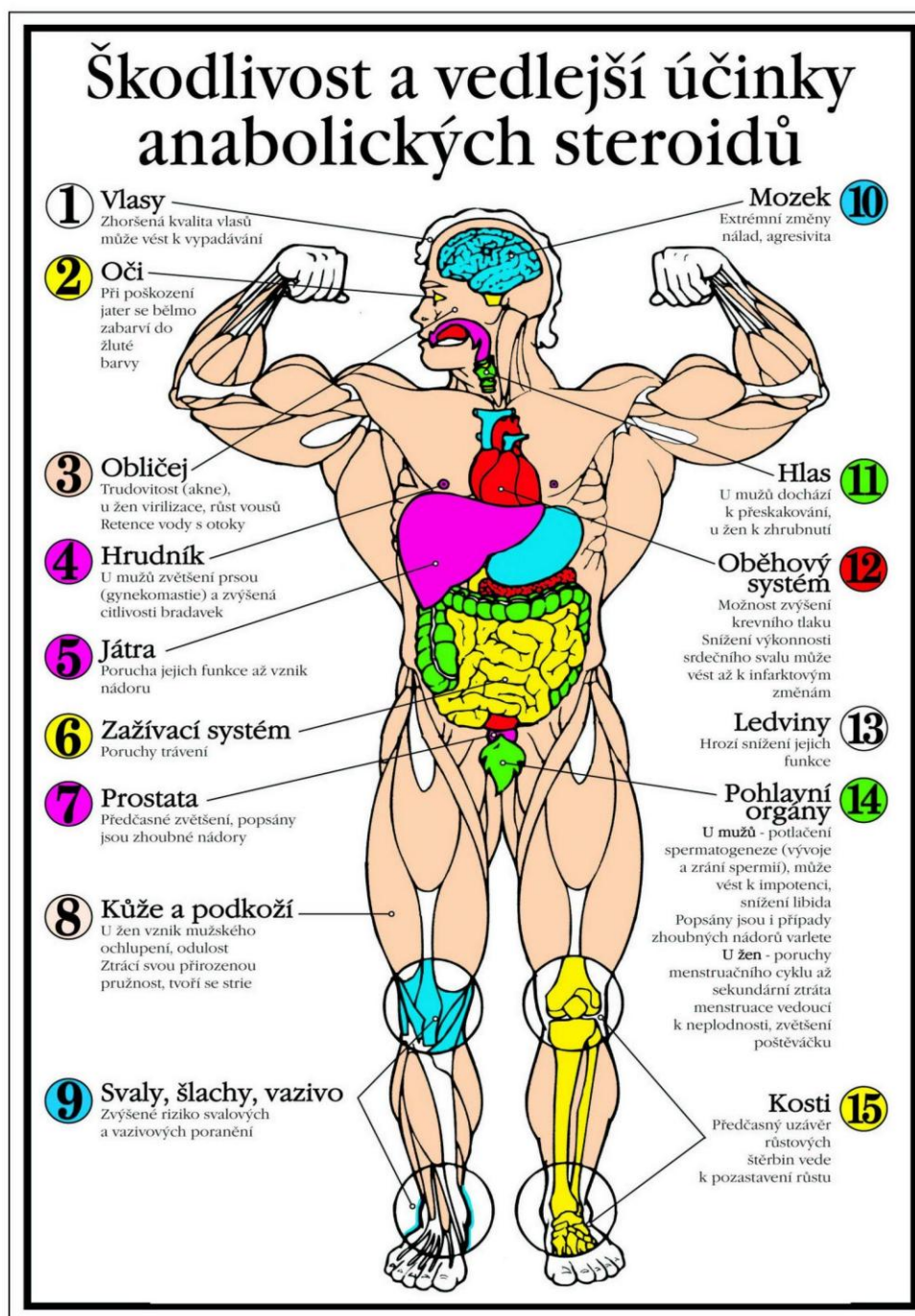
- 1) ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon § 288 Výroba a jiné nakládání s látky s hormonálním účinkem.
- 2) Rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 6 uveřejněné pod sp. zn. 41 T 90/2012
- 3) Usnesení vlády ze dne 4. září 2002 č. 850, k návrhu na sjednání Dodatkového protokolu k Antidopingové úmluvě a k návrhu na ratifikaci uvedené úmluvy a dodatkového protokolu.
- 4) ČESKO. Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.
- 5) Nařízení vlády č. 454/2009, kterým se stanoví, co se považuje za látky s anabolickým a jiným hormonálním účinkem.

Seznam zkratk

ADV ČR	Antidopingový výbor České republiky
Apod.	A podobně
Atd.	A tak dále
Č.	Číslo
ČR	Česká republika
ČSTV	Československý svaz tělesné výchovy a sportu
Např.	Například
NDR	Německá demokratická republika
Odst.	Odstavec
Sb.	Sbírka
Str.	Strana
T. j.	To jest
Tr. Zk.	Trestní zákoník
TZ	Trestní zákon
Tzn.	To znamená
Tzv.	Takzvaně
WADA	Světová antidopingová agentura

Přílohy

Příloha číslo 1. – Plakát Antidopingového výboru ČR z roku 2003¹⁶⁸

¹⁶⁸ NOVOTNÝ, Jan. *Doping ve sportu: Zakázané metody dopingu* [online]. Praha: Fakulta sportovních studií, Masarykova univerzita, 2009 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z WWW: <https://is.muni.cz/do/fsps/e-learning/kapitolysportmed/pages/17-3-doping.html>